

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

09 жовтня 2025 р.

Київ

№ 620-р

Про закриття провадження у справі

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 130-26.13/54-21 про вчинення порушення акціонерним товариством комерційним банком «ПриватБанк» (далі – АТ КБ «ПриватБанк», Банк, Відповідач), передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг еквайрингу шляхом вчинення дій суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг еквайрингу, що можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, та подання з попередніми висновками у справі Департаменту досліджень і розслідувань ринків невиробничої сфери від 02.09.2025 № 130-26.13/54-21/305-спр/кі,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) У період 2019–2020 років до Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) надійшли скарги від товариства з обмеженою відповідальністю «МЕТРО Кеш енд Кері Україна»¹ (далі – ТОВ «МЕТРО Кеш енд Кері Україна») та Організації роботодавців Смілянського району Черкаського обласного об'єднання організацій роботодавців² щодо високих тарифів на еквайринг, встановлених банками, та чинного розміру комісійної винагороди інтерчейндж, встановленої в Україні міжнародними платіжними системами³ Visa⁴ (далі – МПС Visa) та Mastercard⁵ (далі – МПС Mastercard).
- (2) У зв'язку із зазначеним Комітет за власною ініціативою здійснює заходи державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг карткових платіжних систем⁶ (далі – Заходи контролю).
- (3) Під час здійснення Заходів контролю встановлено таке:

¹Лист ТОВ «МЕТРО Кеш енд Кері Україна» від 23.03.2020 б/н (вх. Комітету № 8-01/4004 від 30.03.2020).

²Лист Організації роботодавців Смілянського району Черкаського обласного об'єднання організацій роботодавців від 20.07.2019 № 105 (вх. Комітету № 8-01/7689 від 04.07.2019).

³Міжнародна платіжна система – це платіжна система, у якій оператором платіжної системи є резидент або нерезидент та яка здійснює діяльність на території двох і більше держав, однією з яких є Україна, і забезпечує виконання платіжних операцій у межах цієї платіжної системи, у тому числі з однієї держави до іншої (абзац третій частини третьої статті 71 Закону України «Про платіжні послуги»).

⁴МПС Visa, оператором якої є компанія «Visa International Service Association» (м. Фостер-Сіті, штат Каліфорнія, США).

⁵МПС Mastercard, оператором якої є компанія «Mastercard Europe S.A.» (м. Ватерлоо, Бельгія).

⁶Заходи контролю здійснено за дорученням Голови Комітету від 08.05.2020 № 13-01/423.

– тарифи на послугу торгового еквайрингу встановлюють банки-еквайри⁷ шляхом врахування витрат на міжбанківську комісійну винагороду (інтерчейндж), фіксовану плату комісій міжнародним платіжним системам, придбання та обслуговування POS-терміналів та інше;

– у разі здійснення трансакцій за картками міжнародних платіжних систем, коли емітентом і еквайром виступає один і той самий банк (внутрішньобанківські платіжні операції), міжбанківська комісійна винагорода (інтерчейндж) не стягується;

– АТ КБ «ПриватБанк» встановлювало єдину комісію для трансакцій за картками МПС Visa, МПС MasterCard, які породжують міжбанківську комісійну винагороду (інтерчейндж), і для трансакцій за картками МПС Visa, МПС MasterCard у мережі прийому карт, за якими емітентом та еквайром є Банк, які не несуть у собі витрат на міжбанківську комісійну винагороду (інтерчейндж).

- (4) Відкриттю справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції передувала інформація, отримана під час здійснення Заходів контролю, про те, що:
 - *(інформація, доступ до якої обмежено).*
- (5) Отже, у діях АТ КБ «ПриватБанк», які полягали у встановленні єдиної комісії для трансакцій за картками МПС Visa, МПС MasterCard, що породжують міжбанківську комісійну винагороду (інтерчейндж), і для трансакцій за картками МПС Visa, МПС MasterCard, у мережі прийому карт, за якими емітент та еквайр – Банк, які не несуть у собі витрат на міжбанківську комісійну винагороду (інтерчейндж), вбачалися ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (6) АТ КБ «ПриватБанк» (ідентифікаційний код юридичної особи 14360570, місцезнаходження: вул. Грушевського, 1-Д, м. Київ, 01001).
- (7) 19.03.1992 АТ КБ «ПриватБанк» унесений Національним банком України до Державного реєстру банків. Банк здійснює діяльність з надання банківських послуг відповідно до ліцензії від 05.10.2011 № 22⁸.
- (8) Єдиним акціонером Банку, якому належить 100 відсотків статутного капіталу, є держава⁹.
- (9) Основним видом діяльності Відповідача відповідно до КВЕД 64.19 є інші види грошового посередництва¹⁰.
- (10) Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», АТ КБ «ПриватБанк» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (11) Розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 15.04.2021 № 07/100-р розпочато розгляд справи № 130-26.13/54-21 за ознаками вчинення АТ КБ «ПриватБанк» порушення, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг еквайрингу шляхом вчинення дій суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг еквайрингу, що можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів

⁷У цьому рішенні термін банк-еквайр вживається у значенні еквайр.

⁸За посиланням <https://privatbank.ua/about/contacts>

⁹За посиланням <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/594-2019-%D0%BF#Text>

¹⁰Витяг із Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань на 18.02.2025.

господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (далі – Справа).

- (12) Листом Комітету від 16.04.2021 № 130-26.13/07-5978 АТ КБ «ПриватБанк» повідомлено про початок розгляду Справи та надіслано копію розпорядження державного уповноваженого Комітету від 15.04.2021 № 07/100-р (згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 0303505621444 Банк отримав лист 26.04.2021).
- (13) До матеріалів Справи приєднано матеріали Заходів контролю, зокрема листи та вимоги державного уповноваженого Комітету, надіслані:
- 1) АТ КБ «ПриватБанк»:
 - від 09.06.2020 № 130-29/07-8284. Відповідь надано листом від 10.07.2020 № Е.30.0.0.0/4-117453 (вх. Комітету № 11-07/707-кі від 16.07.2020);
 - від 31.07.2020 № 130-29/07-10674. Відповідь надано листом від 25.08.2020 № Е.30.0.0.0/4-200908/2135 (вх. Комітету № 11-07/11930 від 15.09.2020);
 - від 28.10.2020 № 130-29/07-14680. Відповідь надано листами від 19.11.2020 № Е.30.0.0.0/4-201119/8458 (вх. Комітету № 11-07/15653 від 30.11.2020), від 01.12.2020 № Е.30.0.0.0/4-201201/10576 (вх. № 11-07/15967 від 03.12.2020), від 22.01.2021 № Е.30.0.0.0/4-210122/3304 (вх. Комітету № 11-07/100-кі від 25.01.2021);
 - 2) Національному банку України (далі – НБУ) від 09.06.2020 № 130-29/07-8289. Відповідь надано листом від 06.07.2020 № 57-0009/32192 (вх. Комітету № 11-07/8720 від 07.07.2020);
 - 3) Представництву «Visa International Service Association» від 09.06.2020 № 130-29/07-8287. Відповідь надано листом від 27.07.2020 б/н (вх. Комітету № 8-07/746-кі від 27.07.2020);
 - 4) Представництву «MasterCard International Incorporated» від 09.06.2020 № 130-29/07-8288. Відповідь надано листом від 12.08.2020 б/н (вх. Комітету № 8-07/822-кі від 13.08.2020).
- (14) АТ КБ «ПриватБанк» листом від 25.08.2021 № Е.30.0.0.0/4-210825/3893 (вх. Комітету № 8-01/11945 від 27.08.2021) надало пояснення у зв'язку з розглядом Справи.
- (15) Під час розгляду Справи надіслано, зокрема, вимоги державного уповноваженого Комітету:
- 1) АТ КБ «ПриватБанк»:
 - від 25.06.2021 № 130-29.3/07-9714. Відповідь надано листом від 21.07.2021 № Е.30.0.0.0/4-210721/11717 (вх. Комітету № 8-07/1107-кі від 22.07.2021);
 - від 15.11.2021 № 130-29/07-16246. Відповідь надано листом від 24.01.2022 № Е.30.0.0.0/4-221124/24107 (вх. Комітету № 11-07/953 від 25.01.2022);
 - від 26.08.2022 № 130-29/07-1531е. Відповідь надано листами від 03.11.2022 № Е.30.0.0.0/4-221103/24684 (вх. Комітету № 8-07/8640 від 04.11.2022), від 10.11.2022 № Е.30.0.0.0/4-221110/7971 (вх. Комітету № 11-07/8917 від 11.11.2022), від 30.11.2022 № Е.30.0.0.0/4-221130/20741 (вх. Комітету № 11-07/10074 від 30.11.2022), від 09.12.2022 № Е.30.0.0.0/4-221209/21366 (вх. Комітету № 11-07/11181 від 12.12.2022);
 - від 13.11.2023 № 130-29/03-11973е. Відповідь надано листами від 01.12.2023 № Е.30.0.0.0/4-231201/57714 (вх. Комітету № 11-03/14389 від 04.12.2023), від 14.12.2023 № Е.30.0.0.0/4-231214/77222 (вх. Комітету № 11-03/1663-кі від 18.12.2023);
 - від 08.04.2024 № 130-26.13/03-3529е. Відповідь надано листами від 08.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240508/59146 (вх. Комітету № 11-03/795-кі від 08.05.2024), від 31.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240531/7340 (вх. Комітету № 11-03/955-кі від 31.05.2024);

- від 24.10.2024 № 130-26.13/03-10340е. Відповідь надано листом від 04.12.2024 № Е.08.0.0.0/4-241204/7077 (вх. Комітету № 11-03/15264 від 04.12.2024);
- від 05.03.2025 № 130-26.13/03-2381е. Відповідь надано листами від 25.03.2025 № Е.08.0.0.0/4-250325/17418 (вх. Комітету № 11-03/410-кі від 26.03.2025) та від 15.04.2025 № Е.08.0.0.0/4-250415/46136 (вх. Комітету № 11-03/573-кі від 16.04.2025);
- від 21.03.2025 № 130-26.13/03-3058е. Відповідь надано листом від 04.04.2025 № Е.08.0.0.0/4-250415/43212 (вх. Комітету № 11-03/483-кі від 04.04.2025);

2) акціонерному товариству «Державний ощадний банк України» (далі – АТ «Ощадбанк»):

- від 25.06.2021 № 130-29.3/07-9715. Відповідь надано листами від 21.07.2021 № 53/4-20/1000/176/КТ/777в-КТ (вх. Комітету № 8-07/1103-кі від 22.07.2021) та від 22.11.2021 № 53/4-20-1580/280/11976-КТ (вх. Комітету № 11-07/1723-кі від 25.11.2021);
- від 20.11.2023 № 130-26.13/03-12182е. Відповідь надано листами від 11.12.2023 № 53-03 БТ,КТ/91626/2023/БТ (вх. Комітету № 11-03/1633-кі від 11.12.2023), від 22.12.2023 № 53-03/4-25/97228/2023/КТ (вх. Комітету № 11-03/1687-кі від 22.12.2023) та від 22.01.2024 № 53-03 БТ,КТ/7985/2024/КТ (вх. Комітету № 11-03/61-кі від 23.01.2024);
- від 20.03.2025 № 130-26.13/03-3012е. Відповідь надано листами від 11.04.2025 № 53/4-15/42890/2025/КТ (вх. Комітету № 11-03/555-кі від 14.04.2025) та від 06.05.2025 № 36/1-13/52649/2025/КТ (вх. Комітету № 11-03/751-кі від 08.05.2025);

3) акціонерному товариству «СЕНС БАНК» (до 2022 року – акціонерне товариство «АЛЬФА-БАНК») (далі – АТ «СЕНС БАНК»):

- від 26.08.2022 № 130-26.13/07-1537е. Відповідь надано листом від 27.09.2022 № 42528-13 (вх. Комітету № 11-07/568-кі від 29.09.2022);
- від 20.11.2023 № 130-26.12/03-12181е. Відповідь надано листом від 14.12.2023 № 17087-БТ-42.5/2023 (вх. Комітету № 11-03/1654 від 15.12.2023);
- від 20.03.2025 № 130-26.13/03-3029е. Відповідь надано листом від 09.04.2025 № 4771-БТ-64.1/2025 (вх. Комітету № 11-03/565-кі від 14.04.2025);

4) акціонерному товариству «Райффайзен Банк» (далі – АТ «Райффайзен Банк»):

- від 26.08.2022 № 130-26.13/07-1538е. Відповідь надано листом від 05.10.2022 № 217/1841 (вх. Комітету № 8-07/595-кі від 05.10.2022);
- від 20.11.2023 № 130-26.15/03-12183е. Відповідь надано листом від 06.12.2023 № 216/2726 (вх. Комітету № 11-03/7-кі від 03.01.2024);
- від 20.03.2025 № 130-26.13/03-3031е. Відповідь надано листами від 16.04.2025 № 233/945 (вх. Комітету № 11-03/5887 від 17.04.2025) та від 05.05.2025 № 233/1094 (вх. Комітету № 11-03/6842 від 08.05.2025);

5) акціонерному товариству «УКРСИББАНК» (далі – АТ «УКРСИББАНК»):

- від 26.08.2022 № 130-26.13/07-1529е. Відповідь надано листом від 12.10.2022 № 11/18705 (вх. Комітету № 8-07/610-кі від 14.10.2022);
- від 20.11.2023 № 130-26.15/03-12179е. Відповідь надано листом від 13.12.2023 № 34-3/6261-БТ (вх. Комітету № 11-03/1696-кі від 26.12.2023);
- від 20.03.2025 № 130-26.13/03-3028е. Відповідь надано листом від 11.04.2025 № 08-2/38-КІ (вх. Комітету № 11-03/567-кі від 15.04.2025);

6) акціонерному товариству «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (далі – АТ «ПУМБ»):

- від 26.08.2022 № 130-26.13/07-1536е. Відповідь надано листом від 27.09.2022 № 19.3-02/261 (вх. Комітету № 8-07/588-кі від 04.10.2022);
- від 20.11.2023 № 130-26.13/03-122180е. Відповідь надано листом від 20.12.2023 № 19.3-02/687 (вх. Комітету № 11-03/1691-кі від 25.12.2023);

- від 20.03.2025 № 130-26.13/03-3030е. Відповідь надано листом від 24.04.2025 № 19.3-02/254 (вх. Комітету № 11-03/667-кі від 28.04.2025);
- 7) акціонерному товариству «УНІВЕРСАЛ БАНК» (далі – АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК») від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2886е. Відповідь надано листом від 03.04.2025 № Е/1275 (вх. Комітету № 11-03/5128 від 04.04.2025);
- 8) публічному акціонерному товариству «БАНК ВОСТОК» (далі – ПАТ «БАНК ВОСТОК»):
- від 26.08.2022 № 130-26.13/07-1539е. Відповідь надано листом від 04.10.2022 № 04/1/6867 (вх. Комітету № 8-07/7628 від 06.10.2022);
- від 20.11.2023 № 130-26.13/03-12178е. Відповідь надано листами від 08.08.2023 № 04/1/5191-1 (вх. Комітету № 11-03/14681 від 12.12.2023) та від 11.12.2023 № 04/1/8434 (вх. Комітету № 11-03/14760 від 14.12.2023);
- від 20.03.2025 № 130-26.13/03-3027е. Відповідь надано листом від 14.04.2025 № 04/1/4165 (вх. Комітету № 11-03/5750 від 15.04.2025);
- 9) акціонерному товариству «АКЦЕНТ БАНК» (далі – АТ «А-БАНК»):
- від 20.11.2023 № 130-26.13/03-2887е. Відповідь надано листом від 08.12.2023 № Е.АВ.0.0.0.0/2-6556 (вх. Комітету № 11-03/14615 від 11.12.2023);
- від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2887е. Відповідь надано листом від 31.03.2025 № 20.1.0.0.0/7-20250324/0208 (вх. Комітету № 11-03/564-кі від 14.04.2025);
- 10) публічному акціонерному товариству «ПІВДЕННИЙ» (далі – ПАТ АБ «ПІВДЕННИЙ»):
- від 20.11.2023 № 130-26.13/03-12176е. Відповідь надано листом від 11.12.2023 № 45/001/38331/2023-БТ (вх. Комітету № 11-03/1662-кі від 18.12.2023);
- від 21.03.2025 № 130-26.13/03-3060е. Відповідь надано листами від 10.04.2025 № 53/001/10913/2025-БТ (вх. Комітету № 11-03/550-кі від 14.04.2025) та від 06.05.2025 № 53/001/13565/2025-БТ (вх. Комітету № 11-03/814-кі від 13.05.2025);
- 11) акціонерному товариству «ТАСКОМБАНК» (далі – АТ «ТАСКОМБАНК»):
- від 20.11.2023 № 130-26.15/03-12175е. Відповідь надано листом від 22.11.2023 № 48766/4 (вх. Комітету № 11-03/14619 від 11.12.2023);
- від 21.03.2025 № 130-26.13/03-3061е. Відповідь надано листом від 09.04.2025 № 13020/77 (вх. Комітету № 11-03/5407 від 09.04.2025);
- 12) акціонерному товариству «Державний експортно-імпорتنний банк України» (далі – АТ «Укрексімбанк»):
- від 13.11.2023 № 130-26.13/03-11976е. Відповідь надано листом від 30.11.2023 № 0024500/37567-23 (вх. Комітету № 11-03/1591-кі від 01.12.2023);
- від 21.03.2025 № 130-26.13/03-3059е. Відповідь надано листом від 14.04.2025 № 0027400/10676-25 (вх. Комітету № 11-03/608-кі від 21.04.2025);
- 13) акціонерному товариству «ПРАВЕКСБАНК» (далі – АТ «ПРАВЕКСБАНК») від 13.11.2023 № 130-26.13/03-11975е. Відповідь надано листом від 29.11.2023 № 3387/11-02 (вх. Комітету № 11-03/1585-кі від 29.11.2023);
- 14) акціонерному товариству «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» (далі – АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК») від 14.05.2024 № 130-26.13/03-4903е. Відповідь надано листом від 11.06.2024 № 17500/1017 (вх. № 8-03/8303 від 20.06.2024);
- 15) акціонерному товариству «Ідея Банк» (далі – АТ «Ідея Банк») від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2946е. Відповідь надано листом від 03.04.2025 № Л-2025/1007 (вх. Комітету № 11-03/5108 від 08.04.2025);
- 16) акціонерному товариству «КРЕДОБАНК» (далі – АТ «КРЕДОБАНК») від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2940е. Відповідь надано листом від 01.04.2025 № 02-7612/25 (вх. Комітету № 11-03/5251 від 07.04.2025);

- 17) акціонерному товариству «БАНК 3/4» (далі – АТ «БАНК 3/4») від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2947є. Відповідь надано листом від 31.03.2025 № 18-17/393 (вх. Комітету № 11-03/4842 від 31.03.2025);
- 18) акціонерному товариству «ОТП БАНК» (далі – АТ «ОТП БАНК») від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2876є. Відповідь надано листом від 31.03.2025 № 01-70-70-1/351 (вх. Комітету № 11-03/4857 від 31.03.2025);
- 19) акціонерному товариству «БАНК АЛЪЯНС» (далі – АТ «БАНК АЛЪЯНС») від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2884є. Відповідь надано листом від 27.03.2025 № 37.1/1660 (вх. Комітету № 11-03/4737 від 28.03.2025);
- 20) акціонерному товариству «ОКСІ БАНК» (далі – АТ «ОКСІ БАНК») від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2875є. Відповідь надано листом від 02.04.2025 № 4110-107/П-БТ (вх. Комітету № 11-03/5104-кі від 03.04.2025);
- 21) акціонерному товариству «СХІДНО-УКРАЇНСЬКИЙ БАНК «ГРАНТ» (далі – АТ «БАНК «ГРАНТ») від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2941є. Відповідь надано листом від 28.03.2025 № 12-1-795/2025 (вх. Комітету № 11-03/4941 від 07.04.2025);
- 22) акціонерному товариству «КОМІНБАНК» (далі – АТ «КОМІНБАНК») від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2883є. Відповідь надано листом від 14.04.2025 № 05-12/1671 (вх. Комітету № 11-03/5614 від 14.04.2025);
- 23) акціонерному товариству «ПОЛТАВА-БАНК» від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2882є. Відповідь надано листами від 15.04.2025 № 011-001/1038 (вх. Комітету № 11-03/5809 від 16.04.2025) та від 23.05.2025 № 011-001/1388 (вх. Комітету № 11-03/7959 від 26.05.2025);
- 24) акціонерному товариству «МЕТАБАНК» від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2944є. Відповідь надано листами від 01.04.2025 № 52/442 (вх. Комітету № 11-03/4995 від 07.04.2025) та від 04.04.2025 № 52/492 (вх. Комітету № 11-03/5195 від 08.04.2025);
- 25) публічному акціонерному товариству «Комерційний банк «АКОРДБАНК» від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2943є. Відповідь надано листом від 31.03.2025 № 1764-2025-012402 (вх. Комітету № 11-03/4883 від 07.04.2025);
- 26) акціонерному товариству «КРИСТАЛБАНК» від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2942є. Відповідь надано листом від 21.05.2025 № 424 (вх. Комітету № 11-03/7768 від 21.05.2025);
- 27) акціонерному товариству «ІНДУСТРІАЛБАНК» від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2945є. Відповідь надано листом від 22.05.2025 № 49-02-809 (вх. Комітету № 11-03/7861 від 22.05.2025);
- 28) товариству з обмеженою відповідальністю «Дієса» (далі – ТОВ «Дієса»):
 - від 17.11.2023 № 130-29.4/03-12152є. Відповідь надано листом від 06.12.2023 № 06/2юр (вх. Комітету № 8-03/1623-кі від 08.12.2023);
 - від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2958є. Відповідь надано листом від 08.04.2025 № 08/04юр (вх. Комітету № 8-03/5472 від 10.04.2025);
- 29) приватному підприємству «Таврія Плюс» (далі – ПП «Таврія Плюс») від 17.11.2023 № 130-26.15/03-12142є. Відповідь надано листом від 27.12.2023 № 546 (вх. Комітету № 8-01/42 від 02.01.2024);
- 30) товариству з обмеженою відповідальністю «НОВА ЛІНІЯ 1» від 17.11.2023 № 130-26.13/03-12146є. Відповідь надано листом від 12.12.2023 № 379 (вх. Комітету № 8-03/4736 від 13.12.2023);
- 31) товариству з обмеженою відповідальністю «Епіцентр К» від 17.11.2023 № 130-26.13/03-12147є. Відповідь надано листом від 07.12.2023 № 1593/12 (вх. Комітету № 8-03/14585 від 08.12.2023);
- 32) товариству з обмеженою відповідальністю «АТБ-маркет» (далі – ТОВ «АТБ-маркет»):

- від 13.11.2023 № 130-26.15/03-11981е. Відповідь надано листом від 01.12.2023 № М-2023-5182 (вх. Комітету № 8-03/1604-кі від 04.12.2023);
- від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2955е. Відповідь надано листом від 01.04.2025 № М-2025-1796 (вх. Комітету № 8-03/5009 від 02.04.2025);
- 33) товариству з обмеженою відповідальністю «АЛЛО» (далі – ТОВ «АЛЛО»):
 - від 17.11.2023 № 130-29.4/03-12153е. Відповідь надано листом від 08.12.2023 № 1114 (вх. Комітету № 8-03/1629-кі від 11.12.2023);
 - від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2957е. Відповідь надано листом від 08.04.2025 № 283-1 (вх. Комітету № 8-03/5498 від 14.04.2025);
- 34) товариству з обмеженою відповідальністю «ОМЕГА» (далі – ТОВ «ОМЕГА»):
 - від 17.11.2023 № 130-29.4/03-12144е. Відповідь надано листом від 07.12.2023 № 2023-571 (вх. Комітету № 8-03/15003 від 19.12.2023);
 - від 19.03.2025 № 130-26.13/2959е. Відповідь надано листом від 07.04.2025 № 2025-093 (вх. Комітету № 8-03/5393 від 14.04.2025);
- 35) акціонерному товариству «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «СТЮАРТ», від імені якого діє товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія з управління активами та адміністрування пенсійних фондів «ДАЛІЗ-ФІНАНС» від 08.12.2023 № 130-29.4/03-12819е. Відповідь надано листом від 29.12.2023 № 29/12-4 (вх. Комітету № 8-03/489 від 12.01.2024);
- 36) товариству з обмеженою відповідальністю «ЕКО» від 17.11.2023 № 130-29.4/03-12140е. Відповідь надано листом від 11.12.2023 № 982/777юв (вх. Комітету № 8-03/14766 від 14.12.2023);
- 37) товариству з обмеженою відповідальністю «РУШ» (далі – ТОВ «РУШ»):
 - від 17.11.2023 № 130-29.4/03-12141е. Відповідь надано листом від 06.12.2023 № 2-ЮД/23 (вх. Комітету № 8-03/14764 від 14.12.2023);
 - від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2954е. Відповідь надано листом від 10.04.2025 № 31 (вх. Комітету № 8-03/524кі від 10.04.2025);
- 38) товариству з обмеженою відповідальністю «АШАН УКРАЇНА ГІПЕРМАРКЕТ» (далі – ТОВ «АШАН»):
 - від 13.12.2023 № 130-29.4/03-11982е. Відповідь надано листом від 30.11.2023 № 4689 (вх. Комітету № 8-03/1596-кі від 01.12.2023);
 - від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2952е. Відповідь надано листом від 10.04.2025 № 5141 (вх. Комітету № 8-03/549-кі від 14.04.2025);
- 39) товариству з обмеженою відповідальністю «НОВУС УКРАЇНА» від 17.11.2023 № 130-29.4/03-12143е. Відповідь надано листом від 11.12.2023 № 1270 (вх. Комітету № 8-03/14676 від 12.12.2023);
- 40) ТОВ «МЕТРО Кеш енд Кері Україна» від 17.11.2023 № 130-26.15/03-12145е. Відповідь надано листом від 12.12.2023 № 1789 (вх. Комітету № 8-03/1641-кі від 12.12.2023);
- 41) товариству з обмеженою відповідальністю «ФОРА»:
 - від 17.11.2023 № 130-29.4/03-12148е. Відповідь надано листом від 07.12.2023 № 658 (вх. Комітету № 8-03/1639-кі від 12.12.2023);
 - від 20.03.2025 № 130-26.13/03-2987е. Відповідь надано листом від 11.04.2025 № 1174 (вх. Комітету № 8-03/548-кі від 14.04.2025);
- 42) товариству з обмеженою відповідальністю «Експансія» (далі – ТОВ «Експансія»):
 - від 17.11.2023 № 130-29.4/03-12149е. Відповідь надано листом від 07.12.2023 № 07/12-23 (вх. Комітету № 8-03/1619-кі від 07.12.2023);
 - від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2953е. Відповідь надано листом від 17.04.2025 № 17/04 (вх. Комітету № 8-03/594-кі від 17.04.2025);

- 43) товариству з обмеженою відповідальністю «Комфі Трейдинг»:
 – від 17.11.2023 № 130-26.15/03-12151е. Відповідь надано листом від 08.12.2023 № 1454/03-00/23 (вх. Комітету № 8-03/14673 від 12.12.2023);
 – від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2956е. Відповідь надано листом від 03.10.2025 № 623/03-00/25 (вх. Комітету № 8-03/5797 від 16.04.2025);
- 44) товариству з обмеженою відповідальністю «Розетка.УА» від 17.11.2023 № 130-29.4/03-12154е. Відповідь надано листом від 07.12.2023 № 07-12/23-452 (вх. Комітету № 8-03/1638кі від 12.12.2023);
- 45) акціонерному товариству «Укрпошта» (далі – АТ «Укрпошта») від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2893е. Відповідь надано листом від 02.04.2025 № 1.05.001.003-11792-25 (вх. Комітету № 8-03/5050 від 02.04.2025);
- 46) товариству з обмеженою відповідальністю «Універсальні платіжні рішення» від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2889е. Відповідь надано листом від 07.04.2025 № 503 (вх. Комітету № 8-03/5281 від 09.04.2025);
- 47) товариству з обмеженою відповідальністю «Перша еквайрингова компанія» від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2891е. Відповідь надано листом від 18.04.2025 № 2-18042025 (вх. Комітету № 8-03/6018 від 21.04.2025);
- 48) товариству з обмеженою відповідальністю «Укртримекс» від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2888е. Відповідь надано листом від 16.04.2025 № 16/04-1 (вх. Комітету № 8-03/5832 від 16.04.2025);
- 49) товариству з обмеженою відповідальністю «НоваПей» (далі – ТОВ «НоваПей») від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2892е. Відповідь надано листом від 07.04.2025 № 07-04/2025/18/75 (вх. Комітету № 8-03/5273 від 07.04.2025);
- 50) товариству з обмеженою відповідальністю «Чекбокс» від 18.03.2025 № 130-26.13/03-2890е. Відповідь надано листом від 15.04.2025 б/н (вх. Комітету № 8-03/5716 від 15.04.2025);
- 51) Представництву «Visa International Service Association» від 10.02.2025 № 130-26.13/03-1359е. Відповідь надано листом від 19.03.2025 № 105 (вх. Комітету № 8-03/377-кі від 20.03.2025);
- 52) Представництву «MasterCard International Incorporated» від 09.06.2020 № 130-29/07-8288. Відповідь надано листом від 01.04.2025 № 042 (вх. Комітету № 8-03/460-кі від 02.04.2025).
- (16) У межах розгляду Справи надіслано листи державного уповноваженого Комітету:
- 1) асоціації «Парфумерія та косметологія» від 13.11.2023 № 130-26.13/03-12130е. Відповідь надано листом від 25.12.2023 № 35/05 (вх. Комітету № 8-03/94 від 03.01.2024);
- 2) громадській спілці «Аптечна професійна асоціація України»:
 – від 13.11.2023 № 130-26.13/03-12131е. Відповідь надано листом від 21.12.2023 № 114 (вх. Комітету № 8-03/15157 від 21.12.2023);
 – від 20.03.2025 № 130-26.13/03-2982е. Відповідь надано листом від 08.04.2025 № 59 (вх. Комітету № 8-03/5380 від 09.04.2025);
- 3) Всеукраїнській громадській організації «Асоціація платників податків України» від 17.11.2023 № 130-26.13/03-12132е. Відповідь надано листом від 06.12.2023 № 444/9 (вх. Комітету № 8-03/14490 від 06.12.2023);
- 4) Нафтогазовій асоціації України від 17.11.2023 № 130-26.13/03-12133е. Відповідь надано листом від 03.01.2024 № 2 (вх. Комітету № 8-03/252 від 08.01.2024);
- 5) громадській організації «ВСЕУКРАЇНСЬКА ПРОФЕСІЙНА АСОЦІАЦІЯ ПІДПРИЄМЦІВ» від 20.03.2025 № 130-26.13/03-2980е. Відповіді не надано;
- 6) громадській спілці «Фонд «Українська Рада Бізнесу» від 20.03.2025 № 130-26.13/03-2981е. Відповіді не надано;

7) НБУ:

– від 20.09.2023 № 130-26.13/03-10195є. Відповідь надано листом від 11.10.2023 № 57-0008/75402 (вх. Комітету № 11-03/12307 від 11.10.2023);

– від 20.11.2023 № 130-26.13/03-10192є. Відповідь надано листом від 30.11.2023 № 57-008/88608 (вх. Комітету № 7-03/14251 від 30.11.2023);

– від 10.02.2025 № 130-26.12/03-360є. Відповідь надано листом від 12.03.2025 № 57-0008/18849 (вх. Комітету № 7-03/3795 від 12.03.2025);

- (17) Крім зазначеного, АТ КБ «ПриватБанк» за власною ініціативою надало пояснення у Справі листом від 29.11.2024 № 20.1.0.0/7-65976 (вх. Комітету № 8-03/1915-кі від 02.12.2024); матеріали експертизи «Український ринок послуг еквайрингу у 2017–2023 роках», замовленої у ДП «УКРПРОМЗОВНІШЕКСПЕРТИЗА»; висновок судового експерта Педь І.В. № 1041/76401 від 30.09.2024 (свідоцтво про присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта з правом проведення економічних експертиз № 1082, видане згідно з рішенням Центральної експертно-кваліфікаційної комісії Міністерства юстиції України від 31.01.2007).
- (18) Під час розгляду Справи 18.12.2024 проведено зустріч із представниками Відповідача, які презентували ключові висновки зазначених експертиз та обґрунтування Банку щодо відсутності монопольного (домінуючого) становища, ринкової влади на ринку послуг торгового еквайрингу та порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Презентація виступу представників Відповідача надана листом АТ КБ «ПриватБанк» від 26.12.2024 № Е.08.0.0.0/4-241226/895 (вх. Комітету № 11-03/2028-кі від 31.12.2024).
- (19) Листом державного уповноваженого Комітету від 03.09.2025 № 130-26.13/03-9409є АТ КБ «ПриватБанк» надіслано копію подання з попередніми висновками у Справі від 02.09.2025 № 130-26.13/54-21/305-спр/кі (вручено особисто уповноваженому представнику АТ КБ «ПриватБанк» 04.09.2025).
- (20) АТ КБ «ПриватБанк» листом від 16.09.2025 № Е.08.0.0.0/4-250916/79024 (вх. № 11-03/13376 від 16.09.2025) надало відповідь на подання з попередніми висновками у Справі від 02.09.2025 № 130-26.13/54-21/305-спр/кі.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (21) З 2018 року по липень 2022 року визначення поняття еквайрингу та загальний порядок його здійснення було врегульовано Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», який втратив чинність 01.08.2022.
- З 01.08.2022 вказане питання визначено нормами Закону України «Про платіжні послуги» (набрав чинності 01.08.2022).
- (22) До 01 серпня 2022 року було чинним Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням, затверджене постановою Правління Національного банку України від 05.11.2014 № 705.
- (23) Зазначене положення втратило чинність 01.08.2022 у зв'язку з прийняттям Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29.07.2022 № 164 (чинне з 01 серпня 2022 року), яким встановлено загальні вимоги НБУ до еквайрингу платіжних інструментів.
- (24) За таких обставин аналіз законодавства наведено в послідовності дії нормативно-правових актів, що були чинними протягом періодів:
- 2018 рік – липень (включно) 2022 року;

– серпень 2022 року – 2024 рік.

- (25) Абзацом першим пункту 1.24 статті 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» було визначено, що переказ коштів – рух певної суми коштів з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому у готівковій формі.
- Відповідно до пункту 4.1 статті 4 зазначеного Закону для проведення переказу можуть використовуватися кошти як у готівковій, так і в безготівковій формі.
- (26) Згідно з пунктом 3 частини першої статті 1 Закону України «Про платіжні послуги» безготівкові розрахунки – перерахування коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів, а також перерахування надавачами платіжних послуг коштів, внесених платниками готівкою, на рахунки отримувачів.
- (27) Безготівковий розрахунок за придбані товари / роботи / послуги неможливий без еквайрингу платіжних інструментів.
- (28) Пунктом 1.9 статті 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» було визначено, що **еквайринг** – послуга технологічного, інформаційного обслуговування розрахунків за операціями, що здійснюються з використанням електронних платіжних засобів у платіжній системі.
- (29) Відповідно до пункту 10 частини першої статті 1 Закону України «Про платіжні послуги» **еквайринг платіжних інструментів** (далі – **еквайринг**) – платіжна послуга, що полягає у прийнятті платіжних інструментів, результатом якої є переказ коштів отримувачу та/або видача коштів у готівковій формі.
- (30) Згідно з пунктом 1.8 статті 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» **еквайрингова установа** – юридична особа, яка здійснює еквайринг.
- (31) Відповідно до пункту 11 частини першої статті 1 Закону України «Про платіжні послуги» **еквайрингова установа** (далі – **еквайр**) – надавач платіжних послуг, який надає послугу еквайрингу платіжних інструментів та має ліцензію на надання такої послуги.
- (32) До 01.08.2022 відповідно до абзацу першого пункту 14.18 статті 14 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» еквайринг у межах України здійснювався виключно юридичними особами – резидентами, що уклали відповідний договір з платіжною організацією.
- (33) Разом із цим зміст положень статті 10 Закону України «Про платіжні послуги» свідчить, що право надавати послуги еквайрингу платіжних інструментів, зокрема, мають:
- банки, філії іноземних банків (на підставі банківської ліцензії без отримання окремої ліцензії);
 - платіжні установи, оператори поштового зв'язку та установи електронних грошей (за умови визначення у ліцензії та включення таких осіб до Реєстру платіжної інфраструктури¹¹);
 - філії іноземних платіжних установ (за умови акредитації в установленому порядку);
 - інші фінансові установи – після отримання ними ліцензії на надання фінансових платіжних послуг.
- (34) Положення пункту 1.42 статті 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» і пункту 89 частини першої статті 1 Закону України «Про платіжні послуги» свідчать, що для здійснення оплати вартості товарів чи послуг торговець

¹¹Реєстр платіжної інфраструктури – електронний реєстр, який веде НБУ за допомогою відповідного комплексу організаційно-технічних засобів, у якому зазначаються відомості про надавачів платіжних послуг та інших осіб, відомості про яких підлягають включенню до Реєстру відповідно до цього Закону (пункт 79 частини першої статті 1 Закону України «Про платіжні послуги»).

приймає до обслуговування платіжні інструменти на підставі договору з відповідним надавачем платіжних послуг (еквайром або іншим).

- (35) Згідно з пунктом 1.31 статті 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» **платіжний інструмент** – засіб певної форми на паперовому, електронному чи іншому носії інформації, який використовується для ініціювання переказів. До платіжних інструментів належать документи на переказ та електронні платіжні засоби.
- (36) Пунктом 63 частини першої статті 1 Закону України «Про платіжні послуги» визначено, що **платіжний інструмент** – персоналізований засіб, пристрій та/або набір процедур, що відповідають вимогам законодавства та погоджені користувачем і надавачем платіжних послуг для надання платіжної інструкції.
- (37) Статтею 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» передбачалось, що **електронний платіжний засіб** – платіжний інструмент, який надає його держателю можливість за допомогою платіжного пристрою отримати інформацію про належні держателю кошти та ініціювати їх переказ (пункт 1.14).
- (38) Також пунктом 13 частини першої статті 1 Закону України «Про платіжні послуги» визначено, що **електронний платіжний засіб** – платіжний інструмент, реалізований на будь-якому носії, що містить в електронній формі дані, необхідні для ініціювання платіжної операції та/або здійснення інших операцій, визначених договором з емітентом.
- (39) До електронних платіжних засобів належать, зокрема, платіжні картки. Так, статтею 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» (пункт 1.27) і пунктом 56 частини першої статті 1 Закону України «Про платіжні послуги» визначено, що **платіжна картка** – електронний платіжний засіб у вигляді пластикової чи іншого виду картки.
- (40) Прийняття торговцем електронних платіжних засобів для здійснення оплати вартості товарів чи послуг здійснюється за допомогою **платіжних пристроїв**.
- (41) З огляду на норми пункту 1.32² статті 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» та пункту 65 частини першої статті 1 Закону України «Про платіжні послуги» **платіжний пристрій** – технічний пристрій, що дає змогу користувачу ініціювати платіжну операцію, а також виконати інші операції згідно з функціональними можливостями цього пристрою.
- (42) Пунктом 65 частини першої статті 1 Закону України «Про платіжні послуги» до платіжних пристроїв віднесено банківський автомат, **платіжний термінал**, програмно-технічний комплекс самообслуговування, програмно-апаратне середовище мобільного телефону, інший пристрій.
- (43) Положеннями пункту 1.42 статті 1 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» і пункту 89 частини першої статті 1 Закону України «Про платіжні послуги» визначено, що **торговець** – суб'єкт господарювання, який відповідно до договору з відповідним надавачем платіжних послуг (еквайром або іншим) приймає до обслуговування платіжні інструменти для здійснення оплати вартості товарів чи послуг, включаючи послуги з видачі коштів у готівковій формі.
- (44) Пунктом 14.19 статті 14 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» на торговців покладался обов'язок із забезпечення можливості здійснення держателями електронних платіжних засобів розрахунків за продані товари (надані послуги) **з використанням електронних платіжних засобів**.
- (45) Відповідно до частини двадцять восьмої статті 38 Закону України «Про платіжні послуги» торговці зобов'язані забезпечувати можливість здійснення безготівкових розрахунків за продані товари (надані послуги), у тому числі за **допомогою**

електронних платіжних засобів та/або платіжних застосунків, та/або платіжних пристроїв.

- (46) Отже, у період із січня 2018 року по грудень 2024 року відбулися зміни в законодавстві, що регулює здійснення платіжних операцій в Україні. Так, зокрема, змінилися визначення основних термінів, проте в цілому порядок виконання платіжних операцій, здійснення еквайрингу не зазнали змін, за винятком розширення кола суб'єктів, які можуть надавати послуги еквайрингу, та способів здійснення розрахунків за продані товари.

5. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (47) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженій розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), визначено становище АТ КБ «ПриватБанк» на ринку послуг торгового еквайрингу.

Згідно з пунктом 2.2 розділу 2 Методики етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1 розділу 2 Методики, можуть змінюватися залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

5.1. Встановлення об'єктів аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (48) Відповідно до пункту 3.1 розділу 3 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (49) Так, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:
- *суб'єкт господарювання* – АТ КБ «ПриватБанк»;
 - *товар* – послуга торгового еквайрингу.
- (50) Інша господарська діяльність АТ КБ «ПриватБанк», крім надання вказаної послуги, не є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

5.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників) товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

- (51) У період 2018–2024 років послуги торгового еквайрингу надавали від 21 до 26 банків (залежно від періоду).
- (52) З метою всебічного, повного й об'єктивного розслідування обставин Справи та для оцінки стану конкуренції з переліку зазначених учасників ринку, крім Відповідача, обрано банки (див. додаток 1 до цього рішення):
- зі значущими¹² обсягами наданих послуг: АТ «Ощадбанк», АТ «Райффайзен Банк»;

¹²Пунктом 4.4 розділу 4 Методики визначено, що перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) може складатися шляхом визначення суб'єктів господарювання, які мають значущі обсяги продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.

Значущими обсягами продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп) визначаються обсяги, які, як правило, перевищують 5 % відомих обсягів товарів (товарних груп), що мають ознаки однакових (подібних, аналогічних), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.

- конкуренти (за інформацією Відповідача): *(інформація, доступ до якої обмежено)*^{13, 14,}
- з незначними обсягами ринку, але достатнім обсягом наданих послуг: ПАТ «МТБ БАНК», АБ «УКРГАЗБАНК» (використовували більше 1 000 платіжних терміналів).

- (53) Суб'єктів господарювання, які відповідно до законодавства мають право надавати послуги торгового еквайрингу, наведено в пунктах 32, 33 цього рішення. Разом із цим протягом 2018–2024 років послуги торгового еквайрингу в Україні надавали лише банки.
- (54) Отже, у період 2018–2024 років *основними надавачами послуги торгового еквайрингу є банки-еквайри.*

5.3. Перелік основних покупців (споживачів, користувачів) товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

- (55) У результаті аналізу умов та правил надання Банком¹⁵ послуг торгового еквайрингу й договорів про надання послуг торгового еквайрингу, укладених між Відповідачем і торговцями, між іншими банками-еквайрами та торговцями, встановлено, що послуги торгового еквайрингу надаються торговцям, які потребують послуги прийняття електронних платіжних засобів для проведення розрахунків із покупцями за придбані товари / надані послуги.
- (56) *Споживачами послуг торгового еквайрингу є торговці, що мають фізичну точку продажу: (інформація, доступ до якої обмежено)*^{16, 17, 18, 19}.

5.4. Визначення товарних меж ринку

5.4.1. Види послуг еквайрингу

- (57) Згідно з пунктом 5.1 розділу 5 Методики **товарні межі ринку** визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (58) Абзацом другим пункту 5.1 розділу 5 Методики передбачено, що формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

¹³Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 25.08.2021 № Е.30.0.0.0/4-210825/3893 (вх. Комітету № 8-01/11945 від 27.08.2021).

¹⁴Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 08.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240508/59146 (вх. Комітету № 11-03/795-кі від 08.05.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹⁵Умови та правила надання банківських послуг АТ КБ «ПриватБанк» за посиланням <https://privatbank.ua/terms>.

¹⁶Лист АТ «ТАСКОМБАНК» від 22.11.2023 № 48766/4 (вх. Комітету № 11-03/14619 від 11.12.2023).

¹⁷Лист АТ «Ощадбанк» від 08.12.2023 № 53/4-25/91247/2023 (вх. Комітету № 11-03/1633-кі від 11.12.2023) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹⁸Лист АТ «УКРСИББАНК» від 13.12.2023 № 34-3/6261-БТ (вх. Комітету № 11-03/1696-кі від 12.2023) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹⁹Пояснення АТ КБ «ПриватБанк» у Справі від 29.11.2024 № 20.1.0.0.0/7-65976 (вх. Комітету № 8-03/1915-кі від 02.12.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

- (59) Чинним законодавством визначено єдине поняття еквайрингу (без розподілу на види) та передбачено його здійснення за допомогою фізичного платіжного терміналу²⁰ або віртуального платіжного терміналу²¹ у мережі Інтернет.
- (60) За результатами аналізу матеріалів Справи також встановлено, що учасники ринку надають декілька видів послуг еквайрингу:
- послуги еквайрингу, що надаються торговцям, які приймають оплату електронними платіжними засобами (в основному платіжними картками) / платіжними застосунками за товари / роботи / послуги в безпосередньому місці їх реалізації (розташовані в об'єктах рухомого / нерухомого майна) за наявності фізичної присутності клієнта та його електронного платіжного засобу / платіжного застосунку за допомогою платіжного пристрою, а саме фізичного платіжного термінала²² / смартфона (далі – POS-термінал²³) (далі – послуги торгового еквайрингу);
 - послуги еквайрингу, що надаються торговцям, які приймають оплату електронними платіжними засобами / платіжними застосунками за товари / роботи / послуги через вебсайт / мобільний застосунок / Q-код²⁴ (віртуальний платіжний термінал) у мережі Інтернет (далі – послуги інтернет-еквайрингу).
- (61) Під час розслідування у Справі було встановлено, що послуги торгового еквайрингу та інтернет-еквайрингу не є взаємозамінними один одному товарами з огляду на таке:
1. Вимоги та порядок здійснення торгового еквайрингу та інтернет-еквайрингу регулюються різними розділами правил міжнародних платіжних систем^{25, 26} (фізичні, технічні, експлуатаційні характеристики – різні).
 2. Включають різні розміри комісійної винагороди (інтерчейндж).
 3. Надання здійснюється за окремими договорами.
 4. Різні умови використання. Так, до прикладу, послуги торгового еквайрингу споживаються торговцями для приймання оплати за товари (роботи, послуги) у місцях фізичної реалізації товарів / надання послуг (розташовані в об'єктах рухомого / нерухомого майна). Натомість інтернет-еквайринг застосовується торговцями для приймання оплати за товари (роботи, послуги) у мережі Інтернет (до прикладу, електронна комерція). Як наслідок, потребують різну кількість персоналу.
 5. Відсутня спільна група споживачів – торговців. Споживачами послуг інтернет-еквайрингу є торговці, які дистанційно (онлайн) приймають електронні платіжні засоби покупців для оплати вартості товарів / наданих послуг; торговий еквайринг використовується для розрахунків при очному контакті торговця з покупцем та його фізичною візуалізацією (офлайн).
 6. Відрізняються технічні засоби, що використовуються під час їх надання:

²⁰Фізичний платіжний термінал – електронний програмно-технічний пристрій, що дає змогу здійснювати платіжні та інші операції з використанням платіжних інструментів та/або їх реквізитів (підпункт 23 пункту 4 розділу I Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням, затвердженого постановою Правління НБУ від 05.11.2014 № 705, та підпункт 26 пункту 3 розділу I Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів, затвердженого постановою Правління НБУ від 29.07.2022 № 164).

²¹Віртуальний платіжний термінал – програмне забезпечення, що дає змогу здійснювати платіжні та інші операції з використанням реквізитів електронних платіжних засобів у мережі Інтернет (підпункт 2 пункту 4 розділу I Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням, затвердженого постановою Правління НБУ від 05.11.2014 № 705, та підпункт 3 пункту 3 розділу I Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів, затвердженого постановою Правління НБУ від 29.07.2022 № 164).

²²Платіжні термінали – платіжні термінали (стаціонарні, переносні, безконтактні з технологією NFC), платіжні термінали, інтегровані з касовою системою та торговим обладнанням, платіжні термінали з функцією фіскалізації, інші.

²³POS-термінал: від англ. point-of-sale – точка продажу.

²⁴QR-code – спосіб обміну (передавання) інформації про реквізити отримувачів коштів із метою зручного ініціювання платником платіжної інформації на користь такого отримувача платежу. Використовується для оплати через інтернет-еквайринг по платіжних картках, для яких дозволені інтернет-платежі, та з використанням смартфона для зчитування QR code.

²⁵Правила МПС Visa за посиланням <https://bd.visa.com/content/dam/VCOM/download/about-visa/visa-rules-public.pdf>.

²⁶Правила МПС MasterCard за посиланням <https://www.mastercard.us/content/dam/public/mastercardcom/na/global-site/documents/mastercard-rules.pdf>.

- для торгового еквайрингу необхідні POS-термінали – фізичне сертифіковане обладнання чи мобільні застосунки, які встановлюються на смартфоні торговця;
- для інтернет-еквайрингу – віртуальні платіжні термінали або облікові записи торговця та інтеграція вебсайту / мобільного застосунку / чатбота торговця із системами банку-еквайра через електронний сервіс-провайдер.

7. Різне програмне забезпечення, що використовується банками-еквайрами у процесі надання послуг (не є взаємозамінним).

8. Суттєві технічні відмінності в частині перевірки законності проведення платіжної операції. Для інтернет-еквайрингу застосовуються підвищені засоби перевірки.

9. При інтернет-еквайрингу застосовуються спеціальні платіжні сервіси, які не застосовуються під час торгового еквайрингу (наприклад, АТ КБ «ПриватБанк» застосовує платіжний сервіс LiqPay, АТ «Ощадбанк» – багатофункціональну технічну інтеграцію з API та CMS).

10. Існує суттєва різниця в цінах.

- (62) Отже, проведений аналіз свідчить про те, що послуги торгового еквайрингу та інтернет-еквайрингу не є взаємозамінними один з одним товарами, оскільки відрізняються споживчими властивостями (операційно, технічно, технологічно й організаційно), включають різні розміри комісійної винагороди інтерчейндж, потребують різної кількості персоналу, споживаються різними категоріями споживачів (торговців), ціною.

5.4.2. Особливості функціонування ринку послуг торгового еквайрингу

5.4.2.1. Взаємозв'язок ринку емісії електронних платіжних засобів та ринку послуг торгового еквайрингу

- (63) Відповідач під час розгляду Справи надавав Комітету такі пояснення:
- (інформація, доступ до якої обмежено)²⁷;
 - (інформація, доступ до якої обмежено)^{28, 29}.
- (64) З огляду на зазначене Комітет проаналізував частку АТ КБ «ПриватБанк» на ринку емісії електронних платіжних засобів.
- (65) Для розрахунку частки Банку на ринку емісії електронних платіжних засобів використано інформацію НБУ³⁰ щодо кількості електронних платіжних засобів (за якими протягом звітного періоду здійснена хоча б одна видаткова платіжна операція). Дані про частки АТ КБ «ПриватБанк» на ринку емісії електронних платіжних засобів у період 2018–2024 років наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Назва показника	Період, роки						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Всього електронних платіжних засобів, млн шт.	36 949	42 158	40 450	46 289	46 297	52 131	58 750
К-ть електронних платіжних засобів АТ КБ «ПриватБанк», млн шт.	20 424	23 961	22 614	24 430	25 883	28 197	31 522
Питома вага електронних платіжних засобів АТ КБ «ПриватБанк», %	55,3	56,8	55,9	52,8	55,9	54,1	53,7

²⁷Пояснення АТ КБ «ПриватБанк» у справі від 29.11.2024 № 20.1.0.0.0/7-65976 (вх. Комітету № 8-03/1915-кі від 02.12.2024) (інформація з обмеженим доступом).

²⁸Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 25.08.2021 № Е.30.0.0.0/4-210825/3893 (вх. Комітету № 8-01/11945 від 27.08.2021).

²⁹Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 31.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240531/7340 (вх. Комітету № 11-03/955-кі від 31.05.2024) (інформація з обмеженим доступом).

³⁰Статистичні дані НБУ за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/payments> (Статистика по картках. Дані в розрізі учасників платіжних систем щодо кількості платіжних карток та інфраструктури їх обслуговування).

- (66) Отже, у період 2018–2024 років частка АТ КБ «ПриватБанк» на суміжному ринку емісії електронних платіжних засобів залишалася сталою й не зазнавала суттєвих змін. При цьому, незважаючи на те, що на ринку емісії електронних платіжних засобів діють інші учасники, частка Банку є значною й перевищує 50%.
- (67) Крім цього, учасники ринку торгового еквайрингу повідомили, що *(інформація, доступ до якої обмежено)*^{31, 32, 33, 34, 35, 36}.
- (68) Тобто банк, який є одночасно емітентом та еквайром, має переваги над банками-еквайрами, які не здійснюють / здійснюють у незначних обсягах емісію електронних платіжних засобів.
- (69) Також Відповідач повідомив, що *«функціонування міжнародних платіжних систем являють собою складну систему чотиристоронніх відносин (платник і держатель платіжної карти – банк-емітент платіжної карти – банк-еквайр – одержувач коштів і торговець), які складаються на двосторонньому ринку – субринку платіжних інструментів – платіжних карток, на якому споживачами є фізичні особи – держателі платіжних карток, а пропозицію уособлюють банки-емітенти, та субринку послуг еквайрингу, споживачами на якому є мерчанти-торговці, які приймають від фізичних осіб платіжні карти для розрахунків за продані товари і надані послуги, а пропозицію уособлюють банки-еквайри. Ці два субринки взаємоз'єднуються завдяки платформі, якою є міжнародна платіжна система»*³⁷.
- (70) За практикою Європейської комісії ринок послуг карткових платіжних систем є **двостороннім**³⁸.
- (71) Двосторонній ринок – це ринок, на якому попит утворюють декілька груп споживачів, щонайменше одна з яких суттєво зацікавлена в залученні до придбання товару / послуги іншою групою споживачів (унаслідок появи так званого «непрямого мережевого ефекту» або «міжгрупового зовнішнього ефекту»)³⁹.
- (72) Мережеві ефекти виникають у випадках, коли споживча цінність товару зростає в міру збільшення кількості користувачів, які купують цей товар або сумісні з ним товари. Європейська комісія називає це явище зовнішнім ефектом мережі, коли до мережі існуючих споживачів приєднуються нові – вони додають нової цінності для споживачів, які вже є частиною мережі⁴⁰.
- (73) Отже, серед послуг із використанням платіжних систем можна виділити окремі групи, які надаються на відповідних ринках, взаємопов'язаних між собою за допомогою електронних платіжних засобів:

³¹Лист АТ «КОМІНБАНК» від 14.04.2025 № 05-12/1671 (вх. Комітету № 11-03/5614 від 14.04.2025).

³²Лист АТ «А-БАНК» від 31.03.2025 № 20.1.0.0/7-20250324/0208 (вх. Комітету № 11-03/564-кі від 14.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

³³Лист АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» від 03.04.2025 № Е/1275 (вх. Комітету № 11-03/5128 від 04.04.2025).

³⁴Лист ПАТ АБ «ПІВДЕННИЙ» від 10.04.2025 № 53/001/10913/2025-БТ (вх. Комітету № 11-03/550-кі від 14.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

³⁵Лист АТ «Райффайзен Банк» від 16.04.2025 № 233/945 (вх. Комітету № 11-03/5887 від 17.04.2025).

³⁶ПАТ «БАНК ВОСТОК» від 14.04.2025 № 04/1/4165 (вх. Комітету № 11-03/5750 від 15.04.2025).

³⁷Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 25.08.2021 № Е.30.0.0/4-210825/3893 (вх. Комітету № 8-01/11945 від 27.08.2021).

³⁸Рішення Європейської комісії від 09.08.2001 № 2001/782/ЕС у справі Visa International (COMP/29.373) (пункт 34); рішення Європейської комісії від 24.07.2002 № С(2002) 2698 у справі Visa II (COMP/29.373) (пункт 43); рішення Європейської комісії від 19.12.2007 № С (2007) 6474 у справі Mastercard (COMP/34.579) (пункт 278); ОЕСР, Переосмислення антимонопольних заходів на багатосторонніх ринках, 2018 (ст. 10, 38).

³⁹За посиланням <https://www.concurrences.com/en/dictionary/two-sided-market>.

⁴⁰European Commission, Directorate-General for Competition, Glossary of terms used in EU competition policy – Antitrust and control of concentrations, Publications Office, 2002.

1) верхній суміжний ринок (висхідний ринок), на якому оператори карткових платіжних систем надають послуги фінансовим установам (конкуренція між операторами карткових платіжних систем за споживачів – фінансових установ);

2) нижні суміжні ринки (низхідні ринки):

ринок емісії електронних платіжних засобів, на якому послуги надають фінансові установи – емітенти (переважно банки-емітенти⁴¹) держателям платіжних карток (конкуренція між емітентами за споживачів – населення та суб'єктів господарювання);

ринок послуг торгового еквайрингу, на якому послуги надають банки-еквайри торговцям (конкуренція між банками-еквайрами за споживачів – торговців).

- (74) «Непрямий мережевий ефект» між двома низхідними ринками пояснює зростання кількості держателів електронних платіжних засобів (споживачів ринку емісії електронних платіжних засобів), що призводить до зростання кількості торговців, які приймають електронні платіжні засоби (споживачів ринку послуг торгового еквайрингу). А саме, як зазначалося вище, зростання попиту на одному ринку призводить до зростання попиту на іншому.

5.4.2.2. Роль комісійної винагороди інтерчейндж у функціонуванні суміжних ринків

- (75) З огляду на положення абзацу другого частини сьомої статті 37 Закону України «Про платіжні послуги» та абзацу першого пункту 56 розділу III Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів, затвердженого постановою Правління НБУ від 29.07.2022 № 164, *плата за еквайринг* – комісійна винагорода та/або інша плата за еквайринг, яку суб'єкт господарювання сплачує еквайру відповідно до укладеного між ними договору.
- (76) Плата за торговий еквайринг складається з комісії, яка розраховується як відсоток від обсягу проведених платіжних операцій та орендної плати за POS-термінал.
- (77) Комісія від обсягу проведених платіжних операцій включає витрати на:
- комісійну винагороду інтерчейндж;
 - комісійні винагороди міжнародних платіжних систем (за обробку загального обсягу платіжних операцій, за підтримку маркетингового фонду, інші);
 - інші витрати, пов'язані з безпосереднім наданням послуг торгового еквайрингу.
- (78) У зв'язку з тим, що до плати за торговий еквайринг входить комісійна винагорода інтерчейндж, то в разі здійснення банком-еквайром емісії електронних платіжних засобів та надання послуг торгового еквайрингу він отримує як чисті доходи з торгового еквайрингу, так і доходи напряму емісії електронних платіжних засобів за рахунок комісійної винагороди інтерчейндж.
- (79) *(Інформація, доступ до якої обмежено)*^{42, 43, 44, 45, 46, 47}.

⁴¹У цьому рішенні термін банк-емітент вживається у значенні емітент.

⁴²Лист АТ «Укресімбанк» від 14.04.2025 № 0027400/10676-25 (вх. Комітету № 11-03/608-кі від 21.04.2025) (інформація з обмеженим доступом).

⁴³Лист АТ «СЕНС БАНК» від 09.04.2025 № 4771-БТ-64.1/2025 (вх. Комітету № 11-03/565-кі) (інформація з обмеженим доступом).

⁴⁴Лист АТ «КОМІНБАНК» від 14.04.2025 № 05-12/1671 (вх. Комітету № 11-03/5614 від 14.04.2025).

⁴⁵Лист АТ «Укрсіббанк» від 11.04.2025 № 08-2/38-кі (вх. Комітету № 11-03/567-кі від 15.04.2025) (інформація з обмеженим доступом).

⁴⁶Лист АТ «А-БАНК» від 31.03.2025 № 20.1.0.0/7-20250324/0208 (вх. Комітету № 11-03/564-кі від 14.04.2025) (інформація з обмеженим доступом).

⁴⁷Лист АТ «Банк Альянс» від 27.03.2025 № 37.1/1660 (вх. Комітету № 11-03/4737 від 28.03.2025).

- (80) Інтерчейндж як комісійна винагорода (*інформація, доступ до якої обмежено*)^{48, 49, 50}.
- 5.4.2.3. *Умови споживання та надання послуг торгового еквайрингу*
- (81) Надання та споживання послуг торгового еквайрингу передбачає ряд процесів та технічних рішень для здійснення платіжних операцій через взаємодію між торговцями, банками-еквайрами та платіжними системами.
- (82) Так, при наданні банком-еквайром послуг торгового еквайрингу платіжна операція проходить таким чином:
- покупець розраховується електронним платіжним засобом у місцях провадження торгівлі / надання послуг (магазини, кафе, перукарські салони, аптеки, туристичні агентства, спортивні студії та ін.) через платіжний пристрій;
 - за допомогою платіжного пристрою зчитуються дані електронного платіжного засобу та банк-еквайр надсилає авторизаційне повідомлення емітенту через платіжну систему;
 - банк-еквайр, у разі отримання від емітента дозволу на проведення операції, зараховує кошти за товари / послуги на рахунок торговця;
 - банк-емітент та банк-еквайр здійснюють розрахунки за платіжною операцією в межах платіжної системи⁵¹.
- (83) Для отримання послуг торгового еквайрингу в АТ КБ «ПриватБанк» торговці укладають з Відповідачем договір приєднання в порядку, встановленому статтею 634 Цивільного кодексу України, шляхом подання заяви про приєднання в паперовій формі або в системі «Приват24».
- (84) Публічна частина вказаного договору визначена АТ КБ «ПриватБанк» та розміщена в мережі Інтернет за посиланням <https://privatbank.ua/terms> у рубриці «Еквайринг» – «Умови та правила надання банківських послуг»⁵².
- (85) Також АТ КБ «ПриватБанк» практикує укладення окремих письмових договорів із деякими торговцями з категорії великих торговельних мереж.
- (86) Предметом обох видів договорів є забезпечення банком-еквайром проведення розрахунків за платіжними операціями, здійсненими між торговцем та його споживачами, ініційованими за допомогою платіжних інструментів із використанням платіжних пристроїв у торгових точках торговця.
- (87) Слід зазначити, що торговці можуть переходити на послуги інших банків-еквайрів. Наприклад, (*інформація, доступ до якої обмежено*)^{53, 54}.
- (88) Великі торговельні мережі мають вплив на банки-еквайри, який проявляється під час узгодження плати за торговий еквайринг до укладення договору про надання послуг торгового еквайрингу. Для великих торговельних мереж може встановлюватися індивідуальна плата за торговий еквайринг, що на 30–50% нижча за стандартну.

⁴⁸Лист Представництва «Visa International Service Association» від 27.07.2020 б/н (вх. Комітету № 8-07/746-кі від 27.07.2020) (*інформація з обмеженим доступом*).

⁴⁹Лист Представництва «MasterCard International Incorporated» від 12.08.2020 б/н (вх. Комітету № 8-07/822-кі від 13.08.2020) (*інформація з обмеженим доступом*).

⁵⁰Лист АТ «Ощадбанк» від 22.11.2021 № 53/4-20-1580/280/11976-КТ (вх. Комітету № 11-07/1723-кі від 25.11.2021) (*інформація з обмеженим доступом*).

⁵¹Лист НБУ від 11.10.2023 № 57-0008/75402 (вх. Комітету № 11-03/12307 від 11.10.2023).

⁵²Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 10.07.2020 № Е.30.0.0.0/4-117453 (вх. Комітету № 11-07/707-кі від 16.07.2020) (*інформація з обмеженим доступом*).

⁵³Пояснення АТ КБ «ПриватБанк» у Справі від 29.11.2024 № 20.1.0.0.0/7-65976 (вх. Комітету № 8-03/1915-кі від 02.12.2024) (*інформація з обмеженим доступом*).

⁵⁴Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 08.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240508/59146 (вх. Комітету № 11-03/795-кі від 08.05.2024) (*інформація з обмеженим доступом*).

- (89) Комітет встановив, що на ринку послуг торгового еквайрингу має місце використання торговцями послуг декількох банків-еквайрів одночасно через ^{55, 56, 57, 58, 59, 60, 61}.
– (інформація, доступ до якої обмежено).
- (90) Тобто учасники ринку послуг торгового еквайрингу мають спільне коло споживачів, якими є торговці, які реалізують свої товари / послуги безпосередньо через фізичні точки продажу.
- (91) Також споживчі характеристики, умови надання послуги торгового еквайрингу учасниками ринку є однаковими для всіх споживачів, оскільки це визначено нормами чинного законодавства, умовами функціонування систем безготівкових платежів згідно із чинним законодавством та правилами міжнародних платіжних систем (яких зобов'язані дотримуватись усі члени міжнародних платіжних систем, у тому числі учасники ринку послуг торгового еквайрингу).
- (92) Окремо слід зазначити, що (інформація, доступ до якої обмежено)⁶².
- (93) Відповідно до пункту 5.3 розділу 5 Методики стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (94) З огляду на однорідність споживчих характеристик, умов споживання та надання послуги послуга торгового еквайрингу є стандартизованим товаром.
- (95) Отже, **товарними межами ринку є послуга торгового еквайрингу.**

5.5. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (96) Відповідно до пункту 1.3 розділу 1 Методики **територіальні (географічні) межі ринку** – територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (97) Пунктом 6.1 розділу 6 Методики передбачено, що територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (98) Згідно з правилами міжнародних платіжних систем її учасники, зокрема банки-еквайри, мають територіальні (географічні) обмеження надання послуг у межах кордонів України.
- (99) Також законодавством не встановлено територіальних (географічних) обмежень у наданні послуги торгового еквайрингу, тобто умови конкуренції на ринку послуг торгового еквайрингу в межах території України є однорідними.

⁵⁵Лист ТОВ «Експансія» від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2953є. Відповідь надано листом від 17.04.2025 № 17/04 (вх. Комітету № 8-03/594-кі від 1.04.2025) (інформація з обмеженим доступом).

⁵⁶Лист ТОВ «АТБ-маркет» від 01.04.2025 № М-2025-1796 (вх. Комітету № 8-03/5009 від 02.04.2025).

⁵⁷Лист ТОВ «РУШ» від 10.04.2025 № 31 (вх. Комітету № 8-03/524-кі від 10.04.2025) (інформація з обмеженим доступом).

⁵⁸Лист ТОВ «АЛЛО» від 08.04.2025 № 283-1 (вх. Комітету № 8-03/5498 від 14.04.2025).

⁵⁹Лист ТОВ «Дієса» від 08.04.2025 № 08/04юр (вх. Комітету № 8-03/5472 від 10.04.2025).

⁶⁰Лист ТОВ «АШАН» від 10.04.2025 № 5141 (вх. Комітету № 8-03/549-кі від 14.04.2025) (інформація з обмеженим доступом).

⁶¹Лист ТОВ «ОМЕГА» від 07.04.2025 № 2025-093 (вх. Комітету № 8-03/5393 від 14.04.2025).

⁶²Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 08.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240508/59146 (вх. Комітету № 11-03/795-кі від 08.05.2024) (інформація з обмеженим доступом).

- (100) Торговець може укласти договір про надання послуг торгового еквайрингу в будь-якій з установ розгалуженої мережі відділень Банку або подати заяву-приєднання до публічного договору надання послуг торгового еквайрингу, тому торговці мають можливість безперешкодно задовольнити свій попит на отримання послуг еквайрингу в межах території держави Україна (крім тимчасово окупованих територій).
- (101) Більш того, у 2023 році більшість банків-еквайрів запровадили можливість укладення договору про надання послуг торгового еквайрингу шляхом подання відповідної заяви через електронні засоби комунікації (вебсайт, чатбот, інше) або застосунок.
- (102) З огляду на зазначене **територіальними межами** ринку послуг торгового еквайрингу є територія держави Україна, тобто ринок є **загальнодержавним**.

5.6. Часові межі ринку

- (103) Відповідно до пункту 1.3 розділу 1 Методики **часові межі ринку** – час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- Пунктом 7.1 розділу 7 Методики передбачено, що часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (104) В цілому ринок послуг торгового еквайрингу протягом періоду 2018–2024 років мав сталу структуру, зростання попиту супроводжувалося зростанням пропозиції, суттєвої зміни серед кола найбільших учасників ринку не відбулося.
- (105) Окремо варто зазначити, що у 2022 році порівняно з 2021 роком спостерігалось зменшення на 16% загальної кількості POS-терміналів (з 419 082 шт. у 2021 році до 352 420 шт. у 2022 році), що пояснюється зовнішніми факторами, які виникли через широкомасштабну збройну агресію російської федерації проти України. Однак швидке відновлення попиту та пропозиції до довоєнного рівня відбулося вже у 2023 році (загальна кількість POS-терміналів зросла до 449 531 шт.) (див. додаток 1 до цього рішення), що свідчить про незмінність основних структурних елементів ринку та його стабільність.
- (106) Аналіз діяльності АТ КБ «ПриватБанк» на ринку послуг торгового еквайрингу проводився протягом періоду 2018–2024 років.
- (107) Отже, **часовими межами ринку** послуг торгового еквайрингу є період 2018–2024 років.

5.7. Розрахунок часток суб'єктів господарювання на ринку

- (108) Під час відкриття Справи частка Відповідача на ринку послуг торгового еквайрингу розраховувалася виходячи з кількості платіжних операцій, здійснених у торговельній мережі. За вказаним показником частка АТ КБ «ПриватБанк» у 2018 році становила 35,46% (379 352 043 шт.), у 2019 році – 38,84% (578 100 564 шт.).
- (109) Разом із цим, з урахуванням необхідності належного відображення обсягу відповідного ринку та коректного визначення часток його учасників, Комітет обрав показник, що безпосередньо пов'язаний із процесом надання послуги торгового еквайрингу та характеризує її обсяги, а саме кількість POS-терміналів.
- (110) Так, частка Банку протягом досліджуваного періоду за кількістю POS-терміналів становила (згідно зі статистичними даними НБУ⁶³) (див. додаток 1 до цього рішення):

⁶³Статистичні дані НБУ за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/payments> (Статистика по картках. Дані в розрізі учасників платіжних систем щодо кількості платіжних карток та інфраструктури їх обслуговування. Зважаючи на те, що АТ «Укрпошта»

2018 рік – 62,2% (170 538 шт.);
 2019 рік – 61,8% (203 064 шт.);
 2020 рік – 60,5% (223 892 шт.);
 2021 рік – 59,4% (248 868 шт.);
 2022 рік – 62,7% (221 049 шт.);
 2023 рік – 64,2% (288 789 шт.);
 2024 рік – 63,6% (316 078 шт.).

- (111) Отже, за період 2018–2024 років частка АТ КБ «ПриватБанк» на ринку послуг торгового еквайрингу перевищувала 35%.

5.8. Визначення потенційних конкурентів на ринку

- (112) Відповідно до пункту 9.1 розділу 9 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання:
- які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості;
 - які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку;
 - нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (113) Згідно з пунктом 14.18 статті 14 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» та пунктом 1 розділу V Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 05.11.2014 № 705, еквайринг у межах України здійснювався виключно юридичними особами-резидентами, що уклали договір з платіжною організацією платіжної системи.
- (114) Отже, до 01.08.2022 потенційними конкурентами на ринку послуг торгового еквайрингу могли бути виключно юридичні особи-резиденти, що уклали відповідний договір з платіжною організацією платіжної системи.
- (115) Статтею 10 Закону України «Про платіжні послуги» передбачено право надання послуг еквайрингу:
- банками, філіями іноземних банків;
 - платіжними установами, операторами поштового зв'язку та установами електронних грошей;
 - філіями іноземних платіжних установ;
 - іншими фінансовими установами.
- (116) Відповідно до пункту 38 розділу III Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів, затвердженого постановою Правління НБУ від 29.07.2022 № 164, еквайринг має право здійснювати виключно еквайр, який має ліцензію на надання послуги з еквайрингу платіжних інструментів. Банк здійснює еквайринг на підставі банківської ліцензії.
- (117) Пунктом 39 розділу III зазначеного Положення передбачено, що еквайринг здійснюється еквайром на підставі договору, укладеного з оператором платіжної системи (у разі еквайрингу платіжних інструментів цієї платіжної системи) та/або емітентом платіжних інструментів, та/або отримувачем, з урахуванням вимог законодавства України та цього положення.
- (118) Відтак із серпня 2022 року, після набрання чинності Законом України «Про платіжні послуги», послуги торгового еквайрингу можуть надавати суб'єкти господарювання не лише резиденти, а й нерезиденти зі статусом надавача платіжних послуг.

і ТОВ «НоваПей» використовують POS-термінали для реалізації власних товарів / послуг без надання послуг торгового еквайрингу іншим торговцям, кількість їх POS-терміналів не враховано в загальній кількості POS-терміналів).

- (119) Згідно із чинним законодавством торговий еквайринг можуть здійснювати не лише банки, а й небанківські надавачі платіжних послуг, проте протягом досліджуваного періоду останні не розпочали такої діяльності.
- (120) Отже, потенційними конкурентами АТ КБ «ПриватБанк» на ринку послуг торгового еквайрингу є інші еквайри (банки та небанківські надавачі платіжних послуг).

5.9. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (121) Відповідно до пункту 1.3 розділу 1 Методики **бар'єри вступу на ринок** – обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (122) Пунктом 9.2 розділу 9 Методики передбачено, що бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є:
- обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців;
 - адміністративні обмеження;
 - економічні та організаційні обмеження;
 - екологічні обмеження;
 - нерозвиненість ринкової інфраструктури;
 - інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (123) Згідно з матеріалами Справи адміністративними бар'єрами для вступу на ринок послуг торгового еквайрингу нових учасників є наявність:
- 1) ліцензії НБУ (для фінансових установ) / акредитації НБУ (для філії іноземної платіжної установи);
 - 2) ліцензійного договору з операторами міжнародних платіжних систем.
- (124) Також додатково до ліцензій потенційний учасник ринку потребує значних фінансових та технічних затрат.
- (125) Так, до економічних та організаційних бар'єрів належить:
- дотримання мінімального розміру статутного капіталу небанківського надавача платіжних послуг (у розмірі 3 мільйони гривень)⁶⁴;
 - *(інформація, доступ до якої обмежено)*^{65, 66, 67, 68, 69}.
- (126) Також АТ КБ «ПриватБанк» зазначає, що *(інформація, доступ до якої обмежено)*⁷⁰.
- (127) Відповідно до пункту 9.2 розділу 9 Методики одним із бар'єрів для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок також є **обмеження за попитом**, пов'язане з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців.
- (128) За оцінкою НБУ⁷¹, ринок послуг торгового еквайрингу насичений пропозиціями вже наявних учасників.

⁶⁴З огляду на норми статті 16 Закону України «По платіжні послуги» існують вимоги до мінімального розміру статутного капіталу небанківського надавача платіжних послуг у розмірі 3 мільйони гривень.

⁶⁵Лист АТ «А-БАНК» від 08.12.2023 № Е.АВ.0.0.0/2-6556 (вх. Комітету № 11-03/14615 від 11.12.2023).

⁶⁶Листи ПАТ «БАНК ВОСТОК» від 08.08.2023 № 04/1/5191-1 (вх. Комітету № 11-03/14681 від 12.12.2023) та від 11.12.2023 № 04/1/8434 (вх. Комітету № 11-03/14760 від 14.12.2023).

⁶⁷Лист ПАТ АБ «ПІВДЕННИЙ» від 11.12.2023 № 45/001/38331/2023-БТ (вх. Комітету № 11-03/1662-кі від 18.12.2023) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁶⁸Лист ТОВ «НоваПей» від 07.04.2025 № 07-04/2025/18/75 (вх. Комітету № 8-03/5273 від 07.04.2025).

⁶⁹Лист АТ «А-БАНК» від 31.03.2025 № 20.1.0.0/7-20250324/0208 (вх. Комітету № 11-03/564-кі від 14.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁷⁰Пояснення АТ КБ «ПриватБанк» у Справі листом від 29.11.2024 № 20.1.0.0/7-65976 (вх. Комітету № 8-03/1915-кі від 02.12.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁷¹Лист НБУ від 11.10.2023 № 57-0008/75402 (вх. Комітету № 11-03/12307 від 11.10.2023).

- (129) Торговці також повідомляють про відсутність дефіциту на послуги торгового еквайрингу, який неможливо швидко та своєчасно компенсувати, що свідчить про задоволення попиту ринку наявною пропозицією.
- (130) Отже, протягом досліджуваного періоду на ринку послуг торгового еквайрингу були бар'єри для вступу потенційних конкурентів у вигляді адміністративних, економічних та організаційних обмежень, економії на масштабі та обмеження за попитом.
- (131) В цілому банки-еквайри, Відповідач та НБУ⁷² оцінюють бар'єри вступу на ринок послуг торгового еквайрингу як такі, що можуть бути подолані.

5.10. Ознаки ринкової влади Відповідача

- (132) Відповідно до пункту 1.3 розділу 1 Методики **ринкова (монопольна) влада** – здатність суб'єкта господарювання (групи суб'єктів господарювання) визначати чи суттєво впливати на умови обороту товару на ринку, не допускати, усувати, обмежувати конкуренцію, зокрема підвищувати ціну та підтримувати її понад рівень ціни, що існував би за умов значної конкуренції.
- (133) Відповідно до пункту 10.3 розділу 10 Методики суб'єкт (суб'єкти) господарювання не зазнає(ють) значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі має (мають) здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, чи ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів.
- (134) Ознаками ринкової влади є:
- здатність суб'єкта (суб'єктів) господарювання, який (які) не є єдиним (єдиними) виробником(ами) (постачальником(ами)) відповідного товару (товарної групи), диктувати свої умови при продажу товару (товарної групи), укладенні договору про поставки, нав'язувати споживачу не вигідні умови;
 - здатність суб'єкта (суб'єктів) господарювання шляхом монополізації ринку постачання виробничих ресурсів обмежувати конкуренцію, витіснити з ринку інших підприємств, які виробляють відповідні товари (товарні групи) із застосуванням цих виробничих ресурсів, або створювати бар'єри вступу на ринок;
 - здатність суб'єкта (суб'єктів) господарювання скорочувати або обмежувати випуск товарів (товарних груп) і постачання їх на ринок збуту з метою отримання односторонньої користі при купівлі або продажу товарів (товарних груп), при укладанні договорів і угод про постачання товарів (товарних груп), а інші суб'єкти господарювання, які є його конкурентами, не здатні компенсувати утворений дефіцит товарів (товарних груп);
 - здатність суб'єкта (суб'єктів) господарювання підвищувати ціни на товари (товарні групи) і підтримувати їх на рівні, що перевищує рівень, обумовлений конкуренцією на ринку.
- (135) Вважається, що суб'єкт (суб'єкти) господарювання не зазнає (зазнають) значної конкуренції, зокрема, коли:
- у нього (у них) на ринку немає жодного конкурента;
 - частки на ринку, які належать конкурентам, порівняно невеликого розміру;
 - можливості доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів (товарних груп) суттєво обмежені;
 - бар'єри доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявні пільги чи інші обставини суттєво обмежують вступ на ринок нових суб'єктів господарювання.
- (136) Під час розгляду Справи здійснено оцінку діяльності та поведінки Відповідача на ринку послуг торгового еквайрингу на предмет наявності ринкової влади.

⁷²Лист НБУ від 11.10.2023 № 57-0008/75402 (вх. Комітету № 11-03/12307 від 11.10.2023).

- (137) Протягом 2018–2024 років частка АТ КБ «ПриватБанк» на ринку послуг торгового еквайрингу перевищувала 35%.
- (138) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, **якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції**.
- (139) Банк надав Комітету доводи, що *(інформація, доступ до якої обмежено)*^{73, 74, 75, 76}.
- (140) Відповідно до підпункту 10.1.3 пункту 10.1 розділу 10 Методики одним із етапів установлення монопольного (домінуючого) становища є спростування (при потребі) доводів відповідача (відповідачів) щодо відсутності монопольного (домінуючого) становища на ринку.
- (141) Комітет проаналізував доводи АТ КБ «ПриватБанк» щодо відсутності монопольного (домінуючого) становища та ринкової влади на ринку послуг торгового еквайрингу.
- (142) Частина доводів Відповідача *(інформація, доступ до якої обмежено)* – **підтверджується матеріалами Справи**.
- (143) Інші доводи Відповідача *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (144) Однак вищезазначені обставини **не доводять** існування фактів того, що Відповідач зазнає значної конкуренції, а матеріали Справи свідчать про наявність ринкової влади у Відповідача на ринку послуг торгового еквайрингу.

5.10.1. Щодо тиску зі сторони конкурентів

5.10.1.1. Проведення різноманітних акцій, маркетингових заходів, реклами, іншого; технологічний та інноваційний розвиток послуги (цінові та нецінові стратегії)

- (145) Відповідач повідомив^{77, 78}, що *(інформація, доступ до якої обмежено)*⁷⁹, *(інформація, доступ до якої обмежено)*⁸⁰.
(Інформація, доступ до якої обмежено)^{81, 82};
 – *(інформація, доступ до якої обмежено)*⁸³, *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (146) Разом із цим Комітет встановив, що інші банки-еквайри теж вживали аналогічних Відповідачу заходів, наприклад:
 – *(інформація, доступ до якої обмежено)*;
 – *(інформація, доступ до якої обмежено)*⁸⁴.
- (147) Вищезазначене зумовлено технологічними вимогами міжнародних платіжних систем та розвитком безготівкових розрахунків, як й інших засобів, необхідних для

⁷³Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 25.08.2021 № Е.30.0.0.0/4-210825/3893 (вх. № 8-01/11945 від 27.08.2021).

⁷⁴Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 08.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240508/59146 (вх. № 11-03/795-кі від 08.05.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁷⁵Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 31.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240531/7340 (вх. Комітету № 11-03/955-кі від 31.05.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁷⁶Пояснення АТ КБ «ПриватБанк» у Справі від 29.11.2024 № 20.1.0.0.0/7-65976 (вх. Комітету № 8-03/1915-кі від 02.12.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁷⁷Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 31.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240531/7340 (вх. Комітету № 11-03/955-кі від 31.05.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁷⁸Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 20.06.2024 № Е.08.0.0.0/4-240620/39098 (вх. Комітету № 11-03/1138-кі від 24.06.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁷⁹Готівка на касі – сервіс зняття й видачі готівки з карти касирами магазинів.

⁸⁰Мультимерчант – сервіс, що дозволяє підключення декількох отримувачів в одному POS-терміналі.

⁸¹Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 03.11.2022 № Е.30.0.0.0/4-221103/24684 (вх. Комітету № 8-07/8640 від 04.11.2022).

⁸²Пояснення АТ КБ «ПриватБанк» у Справі від 29.11.2024 № 20.1.0.0.0/7-65976 (вх. Комітету № 8-03/1915-кі від 02.12.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁸³*Інформація, доступ до якої обмежено*.

⁸⁴Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 31.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240531/7340 (вх. Комітету № 11-03/955-кі від 31.05.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

функціонування фінансових послуг в умовах сучасної цифрової трансформації економіки та кібербезпеки.

- (148) Отже, така поведінка притаманна не лише Банку, а й іншим учасникам ринку, які теж впроваджували *цінові та нецінові стратегії*.
- (149) Водночас, як свідчить аналіз розподілу часток учасників ринку в період 2018–2024 років, *поява нових технологій та інновацій, цінові та нецінові стратегії* не впливали на співвідношення сил на ринку послуг торгового еквайрингу, яке б призвело до різкого підйому або спаду його місткості чи часток його учасників.

5.10.1.2. Порівняльний аналіз часток Банку та інших еквайрів, темпів зростання POS-терміналів

- (150) АТ КБ «ПриватБанк» вказує на (*інформація, доступ до якої обмежено*).
- (151) Однак здійснений Комітетом аналіз розподілу часток учасників ринку послуг торгового еквайрингу свідчить, що протягом 2018–2024 років (див. додатки 1, 2 до цього рішення):
- зміна часток коливалась у межах **до 3%**, що не відображає значного рівня конкуренції;
 - ринок послуг торгового еквайрингу залишався відносною стабільним, без значного збільшення конкурентами Банку своєї присутності на ринку.
- (152) Як свідчить інформація щодо розподілу часток учасників ринку послуг торгового еквайрингу в період 2018–2024 років, протягом досліджуваного періоду існувала суттєва кількісна перевага частки Відповідача над частками конкурентів:
- у 3–4 рази більша за другого по величині учасника ринку АТ «Ощадбанк»;
 - у понад 2 рази більша за розмір сукупної частки другого та третього по величині учасників ринку АТ «Ощадбанк» та АТ «Райффайзен Банк» (див. табл. 2).

Таблиця 2

Назва показника	Період, роки						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Частка АТ КБ «ПриватБанк», %	62,2	61,8	60,5	59,4	62,7	64,2	63,6
Частка АТ «Ощадбанк», %	16,5	17,2	18,7	18,9	19,7	17,2	16,1
Частки разом АТ «Ощадбанк» та АТ «Райффайзен Банк», %	25,7	25,7	27,2	27,7	27,4	24,6	22,7

- (153) Відповідно до пункту 10.3 розділу 10 Методики вважається, що суб'єкт (суб'єкти) господарювання не зазнає (зазнають) значної конкуренції, зокрема, коли **частки на ринку, які належать конкурентам, порівняно невеликого розміру**.
- (154) Пунктом 10.4 розділу 10 Методики передбачено, що як додаткові ознаки наявності ринкової влади також розглядаються **суттєва кількісна перевага частки суб'єкта (суб'єктів) господарювання над частками інших конкурентів за умови стабільності структури ринку протягом тривалого періоду**.
- (155) Отже, структурний аналіз ринку послуг торгового еквайрингу в період 2018–2024 років свідчить про:
- те, що Відповідач не зазнавав значної конкуренції внаслідок зайняття конкурентами порівняно невеликих часток на ринку;

– ринкову владу Відповідача у зв'язку із суттєвою кількісною перевагою його частки над частками конкурентів в умовах стабільної структури ринку протягом вказаного періоду.

5.10.1.3. Аналіз темпів зростання кількості POS-терміналів Банку та конкурентів

- (156) За результатами здійснення господарської діяльності Відповідача протягом 2018–2024 років встановлено, що темпи приросту кількості POS-терміналів Банку перевищили загальні ринкові на 4% та інших учасників ринку – на 11% (див. додаток 1 до цього рішення й табл. 3).

Таблиця 3

№ п/п	Назва показника	2018 рік	2024 рік
1	Всього POS-терміналів, шт.	274 073	496 617
	Приріст по ринку, %		+ 81
2	Кількість POS-терміналів інших учасників ринку, шт.	103 535	180 539
	Приріст інших учасників ринку, %		+74
3	Кількість POS-терміналів АТ КБ «ПриватБанк», шт.	170 538	316 078
	Приріст АТ КБ «ПриватБанк», %		+85

- (157) Варто врахувати, що *(інформація, доступ до якої обмежено)*^{85, 86, 87}.
- (158) Крім того, інші учасники ринку^{88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99} до стратегічних переваг АТ КБ «ПриватБанк» та обставин, що перешкоджали на рівних конкурувати з Відповідачем, відносять, зокрема, такі фактори:
–*(інформація, доступ до якої обмежено)*.

5.10.1.4. Аналіз плати за торговий еквайринг

- (159) Розмір плати за торговий еквайринг розраховують банки-еквайри на підставі відповідних внутрішніх документів, встановлюється в індивідуальних договорах із торговцями, а також у стандартних договорах, оприлюднених на вебсайтах банків-еквайрів, які за своєю природою є договорами приєднання.
- (160) Більшість банків-еквайрів застосовують індивідуальні підходи до споживачів із категорії великих торговельних мереж, зокрема, встановлюють плату за торговий

⁸⁵Пояснення АТ КБ «ПриватБанк» у справі від 29.11.2024 № 20.1.0.0.0/7-65976 (вх. Комітету № 8-03/1915-кі від 02.12.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁸⁶Лист АТ «Банк Альянс» від 27.03.2025 № 37.1/1660 (вх. Комітету № 11-03/4737 від 28.03.2025).

⁸⁷Пояснення АТ КБ «ПриватБанк» у справі від 29.11.2024 № 20.1.0.0.0/7-65976 (вх. Комітету № 8-03/1915-кі від 02.12.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁸⁸Лист АТ «А-БАНК» від 31.03.2025 № 20.1.0.0.0/7-20250324/0208 (вх. Комітету № 11-03/564-кі від 14.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁸⁹Лист АТ «Банк Альянс» від 27.03.2025 № 37.1/1660 (вх. Комітету № 11-03/4737 від 28.03.2025).

⁹⁰Лист АТ «ОКСІ БАНК» від 02.04.2025 № 4110-107/П-БТ (вх. Комітету № 11-03/5104-кі від 08.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁹¹Лист АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» від 03.04.2025 № Е/1275 (вх. Комітету № 11-03/5128 від 04.04.2025).

⁹²Лист АТ «Укрсиббанк» від 11.04.2025 № 08-2/38-КІ (вх. Комітету № 11-03/567-кі від 15.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁹³Лист АТ «Укресімбанк» від 14.04.2025 № 0027400/10676-25 (вх. Комітету № 11-03/608-кі від 21.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁹⁴Лист ПАТ АБ «ПІВДЕННИЙ» від 10.04.2025 № 53/001/10913/2025-БТ (вх. Комітету № 11-03/550-кі від 14.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁹⁵Лист АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» від 03.04.2025 № Е/1275 (вх. Комітету № 11-03/5128 від 04.04.2025).

⁹⁶Лист АТ «Укресімбанк» від 14.04.2025 № 0027400/10676-25 (вх. Комітету № 11-03/608-кі від 21.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁹⁷Лист АТ «Ощадбанк» від 11.04.2025 № 53/4-15/42890/2025/КТ (вх. Комітету № 11-03/555-кі від 14.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

⁹⁸Лист АТ «КОМІНБАНК» від 14.04.2025 № 05-12/1671 (вх. Комітету № 11-03/5614 від 14.04.2025).

⁹⁹Лист АТ «Райффайзен Банк» від 20.03.2025 № 130-26.13/03-3031e (вх. Комітету № 11-03/5887 від 17.04.2025).

еквайринг, що відрізняється від стандартної (оприлюдненої на вебсайті), з урахуванням індивідуальних параметрів торговельних точок, середнього чека, кількості та обсягу платіжних операцій. Зокрема, *(інформація, доступ до якої обмежено)*¹⁰⁰.

- (161) Основними складовими плати за торговий еквайринг є:
- комісія від обсягу проведених платіжних операцій (розраховується у відсотках);
 - плата за POS-термінал.
- (162) Відповідно до пункту 10.3 розділу 10 Методики однією з ознак ринкової влади є здатність суб'єкта (суб'єктів) господарювання **підвищувати ціни на товари (товарні групи) і підтримувати їх на рівні, що перевищує рівень, обумовлений конкуренцією на ринку.**
- (163) Відповідач надав Комітету пояснення *(інформація, доступ до якої обмежено)*^{101, 102, 103, 104}, посилаючись на те, що *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (164) Водночас Комітет встановив протилежне: тарифи АТ КБ «ПриватБанк» перевищували не лише рівень найбільших конкурентів, а й середній рівень на ринку.
- (165) Банки-еквайри застосовують практику визначення «стандартного» розміру плати за торговий еквайринг шляхом встановлення відсотків від обсягу платіжної операції та щомісячної фіксованої комісії за POS-термінал, який оприлюднюють на сайті.
- (166) Вказана обставина зумовлює інформаційну відкритість ринку в частині ціноутворення, оскільки дає можливість враховувати учасникам ринку рівень цін один одного під час прийняття рішення про встановлення власного стандартного розміру плати за торговий еквайринг.
- (167) АТ КБ «ПриватБанк» зазначає стандартний розмір плати за торговий еквайринг в Умовах та правилах надання банківських послуг АТ КБ «ПриватБанк»¹⁰⁵, розміщених на його сайті.
- (168) Разом із цим Відповідач *(інформація, доступ до якої обмежено)*¹⁰⁶.
- (169) У період 2018–2024 років АТ КБ «ПриватБанк» *(інформація, доступ до якої обмежено)* (див. додаток 3 до цього рішення¹⁰⁷):
(інформація, доступ до якої обмежено).

5.10.1.5. Аналіз середньозваженої плати за торговий еквайринг у відсотковому значенні

- (170) У зв'язку з практикою банків-еквайрів щодо установаження паралельно зі стандартною індивідуальною плати за торговий еквайринг аналіз середньозваженої плати за торговий еквайринг у відсотковому значенні АТ КБ «ПриватБанк» та конкурентів за період 2018–2024 років (див. додаток 4 до цього рішення) свідчить про таке:
(інформація, доступ до якої обмежено).
- (171) Також характерною є тенденція *(інформація, доступ до якої обмежено)*. Інформацію

¹⁰⁰Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 14.12.2023 № Е.30.0.0.0/4-231214/77222 (вх. Комітету № 11-03/1663-кі від 18.12.2023) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹⁰¹Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 25.08.2021 № Е.30.0.0.0/4-210825/3893 (вх. Комітету № 8-01/11945 від 27.08.2021).

¹⁰²Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 08.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240508/59146 (вх. Комітету № 11-03/795-кі від 08.05.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹⁰³Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 31.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240531/7340 (вх. Комітету № 11-03/955-кі від 31.05.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹⁰⁴Пояснення АТ КБ «ПриватБанк» у Справі листом від 29.11.2024 № 20.1.0.0.0/7-65976 (вх. Комітету № 8-03/1915-кі від 02.12.2024) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹⁰⁵Умови та правила надання банківських послуг АТ КБ «ПриватБанк» (за посиланням <https://privatbank.ua/terms>).

¹⁰⁶Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 10.07.2020 № Е.30.0.0.0/4-117453 (вх. Комітету № 11-07/707-кі від 16.07.2020) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹⁰⁷Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 25.03.2025 № Е.08.0.0.0/4-250325/17418 (вх. Комітету № 11-03/410 кі від 26.03.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

щодо середньозваженого значення плати за торговий еквайринг у відсотковому значенні Відповідача, прибутку та обсягів наданих послуг у період 2018–2024 років наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

№ п/п	Найменування показника	Період, роки						
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ КБ «ПриватБанк», %	(Інформація, доступ до якої обмежено)						
2	Прибуток АТ КБ «ПриватБанк», пов'язаний з торговим еквайрингом, млн грн (до оподаткування)	(Інформація, доступ до якої обмежено)						
3	Кількість POS-терміналів АТ КБ «ПриватБанк», шт.	170 538	203 064 (+19%)	223 892 (+10%)	248 868 (+11%)	221 049 (-11%)	288 789 (+31%)	316 078 (+9%)
4	Частка на ринку АТ КБ «ПриватБанк», %	62	62	61	59	63	64	64

- (172) Тобто АТ КБ «ПриватБанк» підвищувало та утримувало ціни на рівні, що перевищує рівень суб'єктів господарювання (банків-еквайрів), які зазнають від нього значної конкуренції, з нарощуванням обсягів продажів та частки на ринку, що доводить його ринкову владу.

5.10.2. Щодо тиску зі сторони споживачів

- (173) Відповідач зазначає про (інформація, доступ до якої обмежено)^{108, 109}.
- (174) Разом із цим Комітет оцінив повідомлену Відповідачем інформацію та встановив рівень переходу його споживачів за кількістю POS-терміналів і зміну частки Банку на ринку: обсяг переходу торговців за кількістю POS-терміналів був незначним – (інформація, доступ до якої обмежено) і не вплинув на структурні показники ринку: – (інформація, доступ до якої обмежено).
- (175) Щодо ринкової влади торговців слід зауважити, що на ринку послуг торгового еквайрингу спостерігається вплив із боку споживачів – великих торговельних мереж, який реалізується під час переговорів щодо встановлення індивідуальних умов оплати за послуги еквайрингу. Зокрема, для таких суб'єктів господарювання може застосовуватись індивідуальна плата за торговий еквайринг, яка на 30–50% нижча за стандартну.
- (176) Водночас у сукупності всі споживачі Відповідача (як великі торговельні мережі, так і дрібні торговці, що належать до категорії малих та середніх підприємств) не мали достатнього рівня ринкової влади¹¹⁰ та не могли діяти незалежно від нього під час визначення умов плати за послуги торгового еквайрингу.
- Вплив зі сторони споживачів – торговців мав місце як щодо Відповідача, так і щодо його найближчих конкурентів. При цьому за вказаних обставин частки інших учасників ринку змінювалися несуттєво, частка АТ КБ «ПриватБанк» перевищувала 35%.
- (177) Враховуючи зазначене, АТ КБ «ПриватБанк» не довело, що зазнає значної конкуренції.

¹⁰⁸Пояснення АТ КБ «ПриватБанк» у Справі від 29.11.2024 № 20.1.0.0.0/7-65976 (вх. Комітету № 8-03/1915-кі від 02.12.2024) (інформація з обмеженим доступом).

¹⁰⁹Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 08.05.2024 № Е.30.0.0.0/4-240508/59146 (вх. Комітету № 11-03/795-кі від 08.05.2024) (інформація з обмеженим доступом).

¹¹⁰Врівноважуючу владу споживача слід розуміти як міцність позиції покупця та його здатність впливати на продавця у процесі ведення ділових переговорів завдяки своєму розміру, комерційному значенню та спроможності перейти до альтернативних постачальників (пункт 65 VI.2 додатка до рекомендаційних роз'яснень Комітету від 27.12.2016 № 49-pp «Щодо порядку застосування частини першої статті 25 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (щодо оцінки горизонтальних концентрацій)).

(178) Водночас завдяки:

- ринковій владі, яка полягає в підвищенні плати за торговий еквайринг та її підтриманні на рівні, що перевищує рівень, обумовлений конкуренцією на ринку;
 - невеликим часткам на ринку, які належать конкурентам,
- АТ КБ «ПриватБанк» не зазнавало значної конкуренції в період 2018–2024 років.

5.10.3. Додаткові ознаки ринкової влади Відповідача

(179) Пунктом 10.4 розділу 10 Методики передбачено, що додатковими ознаками ринкової влади, крім інших, розглядаються **високий рівень концентрації ринку та значні частки суб'єкта (суб'єктів) господарювання на вертикально суміжних ринках.**

(180) Для розрахунку концентрації ринку послуг торгового еквайрингу застосовано індекс Герфіндаля-Гіршмана, ННІ¹¹¹, який становив (див. додаток 1 до цього рішення):
2018 рік – 4 247; 2019 рік – 4 209; 2020 рік – 4 112; 2021 рік – 3 993; 2022 рік – 4 397; 2023 рік – 4 493; 2024 рік – 4 378.

(181) Отже, ринок послуг торгового еквайрингу в період 2018–2024 років був висококонцентрованим¹¹² і характеризувався зростанням концентрації на 131 пункт із 2018 по 2024 рік, що свідчить про наявність додаткової ознаки ринкової влади Відповідача.

(182) Крім того, Комітет встановив, що АТ КБ «ПриватБанк» володіло значною часткою на ринку емісії електронних платіжних засобів:
2018 рік – 55,3%; 2019 рік – 56,8%; 2020 рік – 55,9%; 2021 рік – 52,8%; 2022 рік – 55,9%; 2023 рік – 54,1%; 2024 рік – 53,7%.

(183) Отже, Відповідач у період 2018–2024 років володів додатковими ознаками ринкової влади у зв'язку з високим рівнем концентрації ринку та значною часткою на вертикально суміжному ринку.

5.11. Установлення монопольного (домінуючого) становища

(184) Згідно із частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:

- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
- **не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.**

Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо **він не доведе, що зазнає значної конкуренції.**

(185) Під час розгляду Справи встановлено, що Банк не зазнавав значної конкуренції на

¹¹¹Індекс Герфіндаля-Гіршмана є вимірником концентрації й нерівномірності розподілу ринкових часток та розраховується як сума квадратів часток суб'єктів господарювання, що діють на ринку за формулою:

$$HHI = \sum_{i=1}^n s_i^2,$$

де s_i – частка продажу i -го продавця в обсязі реалізації ринку, %;

n – кількість суб'єктів на ринку, що взято для розрахунку коефіцієнта.

¹¹²Комітет розглядає ринок при $HHI < 1000$ – не концентрований, $1000 < HHI < 2000$ – помірно концентрований, $HHI > 2000$ – висококонцентрований (розділ IV рекомендаційних роз'яснень від 27.12.2016 № 49-р «Про надання рекомендаційних роз'яснень щодо порядку застосування частини першої статті 25 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (щодо оцінки горизонтальних концентрацій)).

ринку протягом досліджуваного Комітетом періоду та мав ринкову владу.

- (186) Отже, у період 2018–2024 років Відповідач у межах території держави Україна займав монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг торгового еквайрингу із часткою понад 35%.

6. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (187) За результатами розгляду Справи встановлено, що згідно з вимогами чинного законодавства та специфікою функціонування ринку карткових платіжних систем до плати за торговий еквайринг включаються:
- 1) витрати, пов'язані з безпосереднім наданням послуги торгового еквайрингу;
 - 2) витрати, пов'язані з послугою емісії електронних платіжних засобів у вигляді комісійної винагороди інтерчейндж.
- (188) За роз'ясненнями НБУ, ринок послуг торгового еквайрингу працює таким чином, що після одержання плати за торговий еквайринг за платіжними операціями з електронними платіжними засобами емітента за проведення оплати товарів чи послуг у торговельній мережі еквайр сплачує емітенту комісійну винагороду інтерчейндж ¹¹³.
- (189) Право банка-еквайра та/або банка-емітента за кожну платіжну операцію між ними із застосуванням платіжної картки прямо чи опосередковано (через третіх осіб) сплачувати комісійну винагороду інтерчейндж передбачено абзацом першим частини сьомої статті 37 Закону України «Про платіжні послуги».
- (190) Також з огляду на абзаци другий та третій частини сьомої статті 37 Закону України «Про платіжні послуги» комісійну винагороду інтерчейндж включають до плати за еквайринг; у разі зміни (збільшення або зменшення) її розміру банк-еквайр зобов'язаний здійснити відповідне корегування плати за еквайринг згідно з умовами та в порядку, встановленими договором між банком-еквайром та торговцем.
- (191) При цьому банки-еквайри згідно з укладеними договорами про участь у карткових платіжних системах мають включати комісійну винагороду інтерчейндж до плати за еквайринг у розмірі, встановленому картковими платіжними системами (оприлюдненому в бюлетенях / операційних правилах в електронній формі на їх вебсайтах, що налаштовується в інформаційних системах міжнародних платіжних систем для автоматичного обрахунку та розрахунку між їх учасниками).
- (192) Одержані кошти від комісійної винагороди інтерчейндж стимулюють емітентів випускати й поширювати платіжні картки, розширювати коло держателів платіжних карток та мережі їх обслуговування, розвивати інновації, якість та безпеку безготівкових платежів.
- (193) Принцип, відповідно до якого банки-еквайри оплачують емітентам комісійну винагороду інтерчейндж за платіжними операціями з використанням електронних платіжних засобів, встановлено й правилами міжнародних платіжних систем.
- (194) За своєю суттю й визначенням у правилах МПС Visa та МПС Mastercard комісійна винагорода інтерчейндж – це комісія, дохід від якої спрямовується на розвиток культури просування емісії: безпосередньо емісії нових електронних платіжних засобів, реклами щодо оплати картками, заохочувальних маркетингових заходів, пільгового кредитування, кешбеків тощо.

Відтак за рахунок комісійної винагороди інтерчейндж електронні платіжні засоби, у тому числі платіжні картки, залишаються для населення безкоштовними з привабливими картковими продуктами та перевагами (кешбеки тощо) і забезпечують

¹¹³Лист НБУ від 17.11.2022 № 57-0010/80167 (вх. Комітету № 11-07/9178 від 18.11.2022).

реалізацію стратегії України щодо розвитку системи безготівкових платежів¹¹⁴.

- (195) Тобто згідно з вимогами чинного законодавства, специфікою функціонування ринку послуг карткових платіжних систем, ринком послуг торгового еквайрингу та емісії електронних платіжних засобів до плати за торговий еквайринг включаються витрати, пов'язані з безпосереднім наданням послуги торгового еквайрингу, та витрати, пов'язані з емісією електронних платіжних засобів у вигляді комісійної винагороди інтерчейндж.
- (196) Крім того, матеріалами Справи доведено, зокрема, що банки-еквайри можуть *(інформація, доступ до якої обмежено)*^{115, 116, 117, 118}.
- (197) Комісійна винагорода інтерчейндж може включатися до плати за торговий еквайринг як під час міжбанківських (коли емітент і еквайр – різні банки), так і внутрішньобанківських платіжних операцій (коли емітентом та еквайром є один банк). Її мета – стимулювання просування культури безготівкових розрахунків електронними платіжними засобами.
- (198) Тобто установлення АТ КБ «ПриватБанк» єдиної плати за торговий еквайринг без врахування виду платіжної операції (міжбанківська / внутрішньобанківська) не суперечить нормам законодавства та обґрунтовується специфікою функціонування двох суміжних ринків – ринку емісії електронних платіжних засобів та ринку послуг торгового еквайрингу.
- (199) Разом із цим, оскільки Відповідач у період 2018–2024 років підвищував плату за торговий еквайринг у *відсотковому значенні* на рівні, що перевищував рівень найбільших конкурентів, Комітет додатково проаналізував плату за торговий еквайринг у грошовому вираженні та рівень витрат на одну платіжну операцію.
- (200) Розрахунок середньозваженої плати за торговий еквайринг у грошовому вираженні в період 2018–2024 років (див. додаток 5 до цього рішення) свідчить про таке:
(інформація, доступ до якої обмежено).
- (201) Розрахунок середніх витрат на одну платіжну операцію торгового еквайрингу за 2018–2024 роки відображає значну варіативність у значеннях (див. додаток 6 до цього рішення):
(інформація, доступ до якої обмежено).
- (202) Отже, у період 2018–2024 років розрахунок середньозваженої плати за торговий еквайринг у грошовому вираженні (див. додаток 5 до цього рішення), витрат (див. додаток 6 до цього рішення) та їх співвідношення між собою (див. додаток 7 до цього рішення) дає підстави для таких висновків:
(інформація, доступ до якої обмежено).

¹¹⁴Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року за посиланням https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_FS_2025.pdf?v=14.

¹¹⁵Лист Представництва «Visa International Service Association» від 27.07.2020 б/н (вх. Комітету № 8-07/746-кі від 27.07.2020) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹¹⁶Лист Представництва «MasterCard International Incorporated» від 12.08.2020 б/н (вх. Комітету № 8-07/822-кі від 13.08.2020) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹¹⁷Лист АТ КБ «ПриватБанк» від 25.08.2021 № Е.30.0.0/4-210825/3893 (вх. Комітету № 8-01/11945 від 27.08.2021).

¹¹⁸Лист АТ «Ощадбанк» від 22.11.2021 № 53/4-20-1580/280/11976-КТ (вх. Комітету № 11-07/1723-кі від 25.11.2021) *(інформація з обмеженим доступом)*.

- (203) Споживачі Відповідача повідомили^{119, 120, 121, 122, 123, 124, 125}, що *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (204) Тобто під час розгляду Справи не доведено, що АТ КБ «ПриватБанк» вчинило порушення, передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг торгового еквайрингу, що можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, у вигляді установлення єдиної плати за торговий еквайринг без врахування виду платіжної операції (міжбанківська / внутрішньобанківська).

7. ВІДПОВІДЬ ВІДПОВІДАЧА НА ПОПЕРЕДНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (205) Копію подання з попередніми висновками у Справі від 02.09.2025 № 130-26.13/54-21/305-спр/кі надіслано Відповідачу листом Комітету від 03.09.2025 № 130-26.13/03-9409е (одержав особисто уповноважений представник АТ КБ «ПриватБанк» 04.09.2025).
- (206) Відповідач листом від 16.09.2025 № Е.08.0.0.0/4-250916/79024 (вх. № 11-03/13376 від 16.09.2025) повідомив, що погоджується з висновками, викладеними в поданні з попередніми висновками у Справі від 02.09.2025 № 130-26.13/54-21/305-спр/кі.

8. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (207) Згідно з пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (208) Для притягнення суб'єкта господарювання до відповідальності за зловживання монопольним становищем потрібно довести, що суб'єкт господарювання:
- займає на ринку монопольне (домінуюче) становище у значенні статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції»;
 - вчинив дії (бездіяльність), які відповідно до статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визнаються зловживанням монопольним (домінуючим) становищем.
- (209) Згідно із частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (210) За результатами розслідування у Справі не доведено в діях Відповідача порушення, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг торгового еквайрингу шляхом вчинення

¹¹⁹Лист ТОВ «Експансія» від 19.03.2025 № 130-26.13/03-2953е. Відповідь надано листом від 17.04.2025 № 17/04 (вх. Комітету № 8-03/594-кі від 01.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹²⁰Лист ТОВ «АТБ-маркет» від 01.04.2025 № М-2025-1796 (вх. Комітету № 8-03/5009 від 02.04.2025).

¹²¹Лист ТОВ «РУШ» від 10.04.2025 № 31 (вх. Комітету № 8-03/524-кі від 10.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹²²Лист ТОВ «АЛЛО» від 08.04.2025 № 283-1 (вх. Комітету № 8-03/5498 від 14.04.2025).

¹²³Лист ТОВ «Дісса» від 08.04.2025 № 08/04юр (вх. Комітету № 8-03/5472 від 10.04.2025).

¹²⁴Лист ТОВ «АШАН» від 10.04.2025 № 5141 (вх. Комітету № 8-03/549-кі від 14.04.2025) *(інформація з обмеженим доступом)*.

¹²⁵Лист ТОВ «ОМЕГА» від 07.04.2025 № 2025-093 (вх. Комітету № 8-03/5393 від 14.04.2025).

дій, що можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (211) Згідно з пунктом 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 09.08.2023 № 3295-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.
- (212) Відповідно до статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо не доведено вчинення порушення.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що в період 2018–2024 років акціонерне товариство комерційний банк «ПриватБанк» (ідентифікаційний код юридичної особи 14360570) у межах території держави Україна займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг торгового еквайрингу із часткою понад 35 відсотків.

2. Закрити провадження у справі № 130-26.13/54-21.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО

Додаток 1
до рішення Комітету від 09 жовтня 2025 року
№ 620-р (пункти 52, 105, 110, 151, 156, 180)

Інформація щодо часток учасників та рівня концентрації ринку послуг торгового еквайрингу (за кількістю POS-терміналів)

Період	2018 рік		2019 рік		2020 рік		2021 рік		2022 рік		2023 рік		2024 рік	
Загальна кількість POS-терміналів, шт. ¹²⁶	274 073		328 838		369 993		419 082		352 420		449 531		496 617	
Найменування еквайра	К-ть POS-терміналів, шт.	Частка на ринку	К-ть POS-терміналів, шт.	Частка на ринку	К-ть POS-терміналів, шт.	Частка на ринку	К-ть POS-терміналів, шт.	Частка на ринку	К-ть POS-терміналів, шт.	Частка на ринку	К-ть POS-терміналів, шт.	Частка на ринку	К-ть POS-терміналів, шт.	Частка на ринку
АТ КБ «ПриватБанк»	170 538	62,2%	203 064	61,8%	223 892	60,5%	248 868	59,4%	221 049	62,7%	288 789	64,2%	316 078	63,6%
АТ «Ощадбанк»	45 177	16,5%	56 500	17,2%	69 287	18,7%	79 416	18,9%	69 391	19,7%	77 258	17,2%	80 014	16,1%
АТ «Райффайзен Банк»	25 185	9,2%	27 815	8,5%	31 378	8,5%	37 069	8,8%	27 309	7,7%	33 197	7,4%	32 821	6,6%
АТ «ПУМБ»	3 622	1,3%	3 988	1,2%	4 911	1,3%	6 235	1,5%	5 547	1,6%	9 662	2,1%	13 869	2,8%
АТ «УКРСИББАНК»	4 542	1,7%	4 475	1,4%	5 714	1,5%	7 519	1,8%	6 061	1,7%	8 293	1,8%	9 549	1,9%
АТ «СЕНС БАНК» ¹²⁷	5 125	1,9%	14 493	4,4%	15 854	4,3%	18 133	4,3%	8 882	2,5%	8 307	1,8%	9 541	1,9%
АТ «А- БАНК»	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1 269	0,3%	1 816	0,5%	6 133	1,4%	8 812	1,8%
ПАТ «БАНК ВОСТОК»	2 692	1,0%	3 915	1,2%	5 537	1,5%	6 906	1,6%	4 981	1,4%	6 259	1,4%	7 207	1,5%
АБ «ПІВДЕННИЙ»	3 825	1,4%	3 548	1,1%	3 311	0,9%	3 342	0,8%	2 241	0,6%	2 436	0,5%	3 503	0,7%
АТ «Укрексімбанк»	2 819	1,0%	2 776	0,8%	1 948	0,5%	1 774	0,4%	1 135	0,3%	1 063	0,2%	922	0,2%
АТ «ТАСКОМБАНК»	1 410	0,5%	1 584	0,5%	1 731	0,5%	1 851	0,4%	1 469	0,4%	2 458	0,5%	3 117	0,6%
АБ «УКРГАЗБАНК»	1 052	0,4%	1 290	0,4%	1 275	0,3%	1 379	0,3%	1 134	0,3%	1 119	0,2%	1 335	0,3%
АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	3	0,0%	2 543	0,6%	6 791	1,4%
ПАТ «МТБ БАНК»	816	0,3%	697	0,2%	784	0,2%	719	0,2%	650	0,2%	1 373	0,3%	2 306	0,5%
Інші учасники ринку	7 270	2,7%	4 693	1,4%	4 371	1,2%	4 602	1,1%	752	0,2%	641	0,1%	752	0,2%
Індекс Герфіндаля-Гіршмана, ННІ	4 247		4209		4112		3993		4397		4493		4378	

¹²⁶ Загальна кількість POS-терміналів без обсягів АТ «Укрпошта», ТОВ «Нова Пей».

¹²⁷ До 2022 року АТ «АЛЬФА-БАНК».

послуг торгового еквайрингу в період 2018–2024 років

Додаток 3
до рішення Комітету від 09 жовтня 2025 року
№ 620-р (пункт 169)

Інформація про стандартні тарифи на послуги торгового еквайрингу

№ п/п	Період	Найменування еквайра									
		АТ КБ «Приват-Банк»*	АТ «Ощадбанк»*	АТ «Райффайзен Банк»	АТ «Укрсиббанк»*	АТ «СЕНС БАНК»*	ПАТ АБ «Південний»*	ПАТ «БАНК ВОСТОК»	АТ «Укресімбанк»*	АТ «ТАС-КОМБАНК»	АТ «ПУМБ»*
2018 рік											
1	Станом на початок 2018 року	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	1% - 2%	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»		«Інформація, доступ до якої обмежено»	1,8% + 300 грн/міс.	«Інформація, доступ до якої обмежено»
2	15.05.2018					«Інформація, доступ до якої обмежено»		2% + 350 грн/міс.			
2019 рік											
3	04.02.2019						«Інформація, доступ до якої обмежено»				
4	03.06.2019								«Інформація, доступ до якої обмежено»		
5	27.09.2019							2% + 300 грн/міс.			
6	01.11.2019	«Інформація, доступ до якої обмежено»									

*Інформація з обмеженим доступом.

Продовження таблиці

№ n/p	Період	Найменування еквайра									
		АТ КБ «Приват-Банк»*	АТ «Ощадбанк»*	АТ «Райффайзен Банк»	АТ «Укрсиббанк»*	АТ «СЕНС БАНК»*	ПАТ АБ «Південний»*	ПАТ «БАНК ВОСТОК»	АТ «Укресімбанк»*	АТ «ТАС-КОМБАНК»	АТ «ПУМБ»*
2020 рік											
7	01.04.2020			2% + 400 грн/міс.							
8	09.11.2020										«Інформація, доступ до якої обмежено»
2021 рік											
9	01.01.2021									1,8% + 400 грн/міс.	
10	11.05.2021		«Інформація, доступ до якої обмежено»								
11	27.09.2021				«Інформація, доступ до якої обмежено»						
2022 рік											
12	14.01.2022	«Інформація, доступ до якої обмежено»									
13	18.01.2022			1,8% + 400 грн/міс.							
14	21.01.2022					«Інформація, доступ до якої обмежено»					
15	01.03.2022	«Інформація, доступ до якої обмежено»									«Інформація, доступ до якої обмежено»

*Інформація з обмеженим доступом.

Продовження таблиці

№ п/п	Період	Найменування еквайра									
		АТ КБ «Приват-Банк»*	АТ «Ощадбанк»*	АТ «Райффайзен Банк»	АТ «Укрсиббанк»*	АТ «СЕНС БАНК»*	ПАТ АБ «Південний»*	ПАТ «БАНК ВОСТОК»	АТ «Укресімбанк»*	АТ «ТАС-КОМБАНК»	АТ «ПУМБ»*
16	03.03.2022		«Інформація, доступ до якої обмежено»								
17	04.03.2022		«Інформація, доступ до якої обмежено»								
18	05.03.2022										«Інформація, доступ до якої обмежено»
19	06.03.2022	«Інформація, доступ до якої обмежено»									
20	01.05.2022	«Інформація, доступ до якої обмежено»			«Інформація, доступ до якої обмежено»						
21	02.05.2022		«Інформація, доступ до якої обмежено»	0,6%							«Інформація, доступ до якої обмежено»
22	01.06.2022	«Інформація, доступ до якої обмежено»			«Інформація, доступ до якої обмежено»						
23	01.09.2022	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»	1,3%	«Інформація, доступ до якої обмежено»						«Інформація, доступ до якої обмежено»
24	01.10.2022			1,3% + 400 грн/міс.							
25	19.10.2022							2% + 350 грн/міс. (550 грн Андроїд POS-термінал)			
	2023 рік										
26	01.01.2023									1,6% + 400 грн/міс.	

*Інформація з обмеженим доступом.

Продовження таблиці

№ n/n	Період	Найменування еквайра									
		АТ КБ «Приват-Банк»*	АТ «Ощадбанк»*	АТ «Райффайзен Банк»	АТ «Укрсиббанк»*	АТ «СЕНС БАНК»*	ПАТ АБ «Південний»*	ПАТ «БАНК ВОСТОК»	АТ «Укрексімбанк»*	АТ «ТАС-КОМБАНК»	АТ «ПУМБ»*
27	01.02.2023										«Інформація, доступ до якої обмежено»
28	01.11.2023						«Інформація, доступ до якої обмежено»				
29	28.11.2023							2% + 350 грн/міс. (400 грн Андроїд POS-термінал)			

*Інформація з обмеженим доступом.

Додаток 4
до рішення Комітету від 09 жовтня
2025 року № 620-р (пункт 170)

№ п/п	Найменування показника	Період, роки						
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ КБ «ПриватБанк»	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
2	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ «Ощадбанк»	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
3	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ «Райффайзен Банк»	1,712%	1,718%	1,380%	1,325%	0,713%	0,861%	0,837%
4	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ «СЕНС БАНК»	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
5	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ «УКРСИББАНК»	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
6	Середньозважена плата за торговий еквайринг ПАТ «БАНК ВОСТОК»	2,003%	2,171%	2,204%	1,897%	1,542%	1,442%	1,352%
7	Середньозважена плата за торговий еквайринг АБ «ПІВДЕННИЙ»	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
8	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ «Укресімбанк»	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
9	Середнє значення плати за торговий еквайринг 7 найбільших учасників (без АТ КБ «ПриватБанк»)	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
10	Середнє значення плати за торговий еквайринг 2 найбільших учасників (АТ «Ощадбанк» та АТ «Райффайзен Банк»)	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
11	Різниця між середньозваженими значеннями плати за торговий еквайринг АТ КБ «ПриватБанк» і 7 найбільших учасників ринку, %	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
12	Різниця між середньозваженими значеннями плати за торговий еквайринг АТ КБ «ПриватБанк» і 2 найбільших учасників ринку (АТ «Ощадбанк» і АТ «Райффайзен Банк»), %	«Інформація, доступ до якої обмежено»						

*Інформація з обмеженим доступом.

Інформація щодо розміру середньозваженого значення¹²⁸ плати за торговий еквайринг у відсотковому значенні (% значення + фіксована плата за оренду POS-терміналу)

Додаток 5

до рішення Комітету від 09 жовтня 2025 року № 620-р (пункти 200, 202)

Інформація щодо розміру середньозваженої плати за торговий еквайринг у грошовому вираженні

№ п/п	Найменування показника	Період, роки						
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ КБ «ПриватБанк» у грошовому вираженні, грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
2	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ «Ощадбанк» у грошовому вираженні, грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
3	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ «Райффайзен Банк» у грошовому вираженні, грн	5,36	5,53	4,73	4,68	2,79	3,68	4,08
4	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ «СЕНС БАНК» у грошовому вираженні, грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
5	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ «УКРСИББАНК» у грошовому вираженні, грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
6	Середньозважена плата за торговий еквайринг ПАТ «БАНК ВОСТОК» у грошовому вираженні, грн	5,93	4,84	4,87	3,85	4,15	4,30	3,85
7	Середньозважена плата за торговий еквайринг АБ «ПІВДЕННИЙ» у грошовому вираженні, грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
8	Середньозважена плата за торговий еквайринг АТ «Укресімбанк» у грошовому вираженні, грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						

¹²⁸ Розраховано як співвідношення сукупної суми доходів від надання послуги торгового еквайрингу до суми платіжних операцій, за які нарахована плата за торговий еквайринг.

*Інформація з обмеженим доступом.

Додаток 6
до рішення Комітету від 09 жовтня
2025 року № 620-р (пункти 201,
202)

Інформація про середні витрати
на одну платіжну операцію торгового еквайрингу

№ п/п	Найменування показника	Період, роки						
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Середні витрати на одну платіжну операцію торгового еквайрингу АТ КБ «ПриватБанк», грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
2	Середні витрати на одну платіжну операцію торгового еквайрингу, АТ «Ощадбанк», грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
3	Середні витрати на одну платіжну операцію торгового еквайрингу, АТ «Райффайзен Банк», грн	4,35	5,18	5,01	4,34	2,43	3,34	3,57
4	Середні витрати на одну платіжну операцію торгового еквайрингу, АТ «СЕНС БАНК», грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
5	Середні витрати на одну платіжну операцію торгового еквайрингу, АТ «УКРСИББАНК», грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
6	Середні витрати на одну платіжну операцію торгового еквайрингу, ПАТ «БАНК ВОСТОК», грн	6,19	4,82	3,16	3,73	2,13	3,36	3,16
7	Середні витрати на одну платіжну операцію торгового еквайрингу АБ «ПІВДЕННИЙ», %	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
8	Середні витрати на одну платіжну операцію торгового еквайрингу, АТ «Укрексімбанк», грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						

*Інформація з обмеженим доступом.

Додаток 7
до рішення Комітету від 09 жовтня 2025 року
№ 620-р (пункт 202)

Інформація про різницю між середньою вартістю у грошовому вираженні
та середніми витратами на одну платіжну операцію торгового еквайрингу

№ n/n	Найменування показника	Період, роки						
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Середня вартість однієї платіжної операції торгового еквайрингу АТ КБ «ПриватБанк», грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
	Середні витрати торгового еквайрингу на одну платіжну операцію, АТ КБ «ПриватБанк», грн							
	Різниця (+/-) між середньою вартістю та витратами на одиницю операцій торгового еквайрингу АТ КБ «ПриватБанк»							
2	Середня вартість однієї платіжної операції торгового еквайрингу АТ «Ощадбанк», грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
	Середні витрати торгового еквайрингу на одну платіжну операцію АТ «Ощадбанк», грн							
	Різниця (+/-) між середньою вартістю та витратами на одиницю операцій торгового еквайрингу АТ «Ощадбанк»							
3	Середня вартість однієї платіжної операції торгового еквайрингу АТ «Райффайзен Банк», грн	5,36	5,53	4,73	4,68	2,79	3,68	4,08
	Середні витрати торгового еквайрингу на одну платіжну операцію, АТ «Райффайзен Банк», грн	4,35	5,18	5,01	4,34	2,43	3,34	3,57
	Різниця (+/-) між середньою вартістю та витратами на одиницю операцій торгового еквайрингу АТ «Райффайзен Банк»	19%	6%	-6%	-60%	13%	9%	13%
4	Середня вартість однієї платіжної операції торгового еквайрингу АТ «СЕНС БАНК», грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
	Середні витрати торгового еквайрингу на одну платіжну операцію АТ «СЕНС БАНК», грн							
	Різниця (+/-) між середньою вартістю та витратами на одиницю операцій торгового еквайрингу АТ «СЕНС БАНК»							
5	Середня вартість однієї платіжної операції торгового еквайрингу АТ «УКРСИББАНК», грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
	Середні витрати торгового еквайрингу на одну платіжну операцію АТ «УКРСИББАНК», грн							
	Різниця (+/-) між середньою вартістю та витратами на одиницю операцій торгового еквайрингу АТ «УКРСИББАНК»							
6	Середня вартість однієї платіжної операції торгового еквайрингу ПАТ «БАНК ВОСТОК», грн	5,93	4,84	4,87	3,85	4,15	4,30	3,85
	Середні витрати торгового еквайрингу на одну платіжну операцію ПАТ «БАНК ВОСТОК», грн	6,19	4,82	3,16	3,73	2,13	3,36	3,16
	Різниця (+/-) між середньою вартістю та витратами на одиницю операцій торгового еквайрингу ПАТ «БАНК ВОСТОК»	-4%	0%	35%	3%	49%	22%	18%
7	Середня вартість однієї платіжної операції торгового еквайрингу АБ «ПІВДЕННИЙ», грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
	Середні витрати торгового еквайрингу на одну платіжну операцію АБ «ПІВДЕННИЙ», грн							
	Різниця (+/-) між середньою вартістю та витратами на одиницю операцій торгового еквайрингу АБ «ПІВДЕННИЙ»							
8	Середня вартість однієї платіжної операції торгового еквайрингу АТ «Укресімбанк», грн	«Інформація, доступ до якої обмежено»						
	Середні витрати торгового еквайрингу на одну платіжну операцію АТ «Укресімбанк», грн							
	Різниця (+/-) між середньою вартістю та витратами на одиницю операцій торгового еквайрингу АТ «Укресімбанк»							

*Інформація з обмеженим доступом.